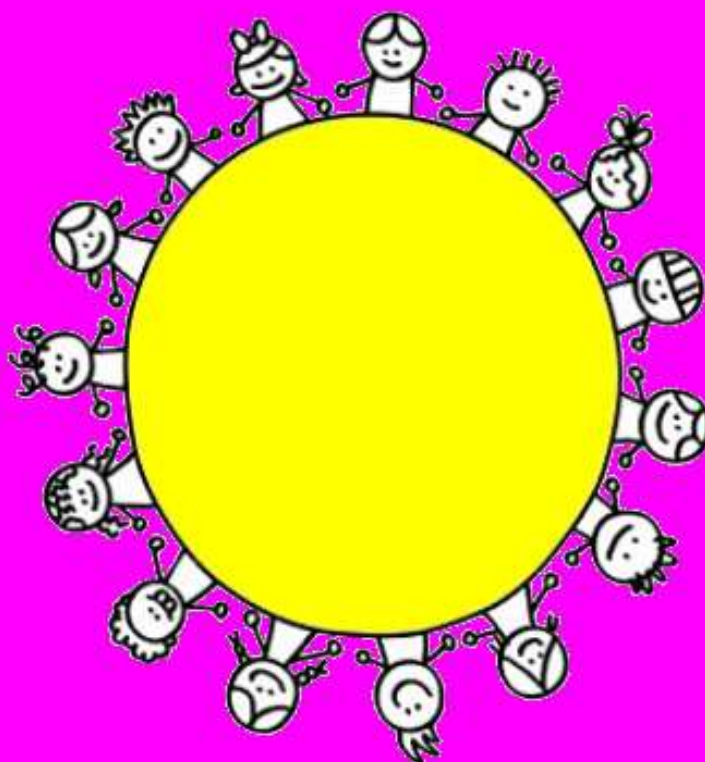

pro přípravný stupeň

Základní škola speciální a
Praktická škola Černovice

Školní vzdělávací program

**UKU V UKU S KAMARÁDY
POZNÁVÁME SVĚT**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Základní škola speciální a Praktická

škola Černovice

Dobešovská 1

394 94 Černovice

IČ 70 842 612

IZO 110 034 066

RED-IZO 600 022 501

www stránky: web.telecom.cz/ps-cernovice1

e-mail: ps-cernovice@iol.cz

tel.: 565 427100

Ředitel školy:

Ing. Vránek František

e-mail: ps-cernovice@iol.cz

tel.: 565 427 100

mobil: 602 170 231

Zástupkyně ředitele školy a

koordinátorka ŠVP:

Mgr. Míková Ludmila

e-mail: ludmila.mikova@quick.cz

tel.: 565 427 148

mobil: 777 142 768

Koordinátorka ŠVP:

Mgr. Kratochvílová Lenka

tel. 565 427 123

Zřizovatel:

Krajský úřad kraje Vysočina

Žižkova 57

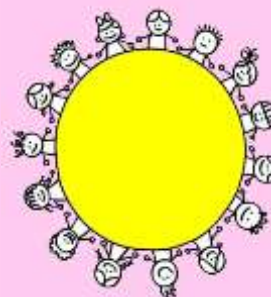
587 33 Jihlava

www stránky: kr-vysocina.cz

RUKU V RUCE S KAMARÁDY

POZNÁVÁME SVĚT

**Školní vzdělávací program
pro přípravný stupeň**

Platnost dokumentu od 1.9.2011

Razítko školy

Podpis ředitele

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
OBSAH	2
1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	3
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	4
3.1 Věcné podmínky	4
3.2 Životospráva a psychohygiena	4
3.3 Psychosociální podmínky	5
3.4 Personální zajištění	5
3.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
4. ORGANIZACE VYUČOVÁNÍ	6
4.1 Přijímání dětí	6
4.2 Kolektiv dětí	6
4.3 Speciálně pedagogická péče	6
4.4 Organizace dne	7
4.5 Týdenní program	8
4.6 Učební plán přípravného stupně	9
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PRO DĚTI SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A AUTISMEM	10
5.1 Dítě a jeho tělo	10
5.2 Dítě a jeho psychika	17
5.2.1 Jazyk a řeč	21
5.2.2 Poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace	23
5.2.3 Sebepojetí, city, vůle	24
5.3 Dítě a ten druhý	26
5.4 Dítě a společnost	32
5.5 Dítě a svět	38
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PRO DĚTI S TĚŽKÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM A AUTISMEM	43
6.1 Dítě a jeho tělo	43
6.2 Dítě a jeho psychika	49
6.2.1 Jazyk a řeč	53
6.2.2 Poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace	55
6.2.3 Sebepojetí, city, vůle	56
6.3 Dítě a ten druhý	58
6.4 Dítě a společnost	63
6.5 Dítě a svět	70
7. TÉMATICKE CELKY	74
8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ	79
8.1 Pravidla pro hodnocení žáků	79
8.2 Autoevaluace	81

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Přípravný stupeň ZŠ speciální je součástí ZŠ speciální a Praktické školy Černovice, využívá jednu třídu, pracovnu, kuchyňku, sociální zařízení, dále cvičebnu, smyslovou místnost, tělocvičnu, keramickou dílnu a ostatní přilehlé venkovní prostory – hřiště, pískoviště, houpačky, přilehlou oboru,...

2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program vychází z RVP pro předškolní vzdělávání, obsah jsme se snažili přizpůsobit potřebám našich dětí, tak, aby na něj navazoval ŠVP pro ZŠ speciální „Ruku v ruce s kamarády poznáváme svět“ a aby děti byly připraveny na vstup do školy. Je rozdělen na dvě části. První část je vytvořena pro děti se středně těžkým mentálním postižením a autismem, druhá část pro děti s těžkým a kombinovaným postižením a autismem.

Pro obě části programu jsou zpracovány výchovné a vzdělávací strategie vzdělávacích oblastí:

- DÍTĚ A JEHO TĚLO,
- DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA,
- DÍTĚ A TEN DRUHÝ,
- DÍTĚ A SPOLEČNOST,
- DÍTĚ A SVĚT.

Tematické celky korespondují s měsíci školního roku. Pro každé dítě je vypracován, v souladu s ŠVP, individuální výchovně vzdělávací program.

Stejně jako v ŠVP „Ruku v ruce s kamarády poznáváme svět“ se zaměřujeme na rozvoj těchto oblastí:

- **ROZVOJ PRACOVNÍCH DOVEDNOSTÍ A SEBEOBSLUŽNÝCH NÁVYKŮ**

V rámci celého výchovně vzdělávacího procesu nacvičujeme a upevňujeme u dětí prvky sebeobsluhy, rozvíjíme pracovní dovednosti, děti navštěvují jednu hodinu týdně keramickou dílnu.

- **ROZVOJ ESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ**

Žáci v rámci výuky navštěvují divadelní a kulturní představení.

- **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

V rámci výchovně vzdělávacího procesu děti rozvíjejí a upevňují svou fyzickou zdatnost a psychickou odolnost, chodí na vycházky, cvičí v přírodě. Po vyučování se mohou zapojit do dalších aktivit v rámci zájmové činnosti ŠD.

V rámci výuky dbáme na zdravý způsob života – vedeme děti ke zdravé výživě, pořádáme dny (týdny) zdravé výživy, jednotlivé třídy si sami připravují svačiny. Ve spolupráci s DÚSP zajišťujeme žákům pitný režim.

- **VÝCHOVA K OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**
Na poznávacích vycházkách děti sledují proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, třídí odpad. Učí se, jak se chovat v přírodě a jak o přírodu pečovat.
- **ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ**
Cílem snažení pedagogů je nejenom snaha o oboustrannou smysluplnou komunikaci s dětmi, ale také o nácvik řešení běžných životních situací, vyjádření pocitů a potřeb dětí.
- **ROZVOJ SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ**
Spočívá především v nácviku chování v běžných situacích a nácviku adekvátních reakcí na vzniklé situace.

ŠVP dává velký prostor pro vlastní kreativitu pedagogů.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 VĚCNÉ PODMÍNKY

- Přípravný stupeň využívá dostatečně velké prostory, které vyhovují mentálnímu i tělesnému postižení dětí a umožňuje kreativitu činností se skupinou i jednotlivci.
- Vybavení nábytkem v části pracovní a odpočinkové odpovídá antropometrickým požadavkům a je zdravotně nezávadné; zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) je přizpůsobeno dětem prostřednictvím kompenzačních pomůcek.
- Vybavení hračkami, pomůckami a ostatním materiálem a doplňky odpovídá mentální úrovni dětí a jejich postižení či individuálním zvláštnostem, dětmi je plně využíváno a pedagogy průběžně doplňováno a obnovováno.
- Přípravný stupeň využívá podle potřeb dětí vhodné speciální pomůcky – výškově stavitelné lavice a židle, nastavitelné pracovní plochy lavic, polohovací vaky, rehabilitační míče, terapeutické lžice, apod.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy.

3.2 ŽIVOTOSPRAVA A PSYCHOHYGIENA

- Ve škole je dětem zajištěn pitný režim, je podávána dopolední svačina, kterou si děti nosí do školy z jednotlivých oddělení DÚSP.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je zároveň dostatečně flexibilní tak, aby umožňoval činnosti v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku – dle počasí.
- V denním programu je plně respektována individualita každého dítěte.

3.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Úspěšná práce nejenom na tomto stupni závisí na dobré znalosti každého dítěte a spolupráci s rodiči a vychovateli jednotlivých oddělení DÚSP.
- Práce směřuje k vytvoření bezpečného, příjemného a vstřícného prostředí pro děti tak, aby dítě do školy chodilo rádo. Přispívá k tomu také výběr motivačních činností.
- Respektujeme svobodu a volnost dětí, i když je podřízena stanovenému režimu dne a řádu chování a norem.
- Při všech činnostech se snažíme o aktivní účast dětí, rozvíjíme komunikaci, i za pomoci alternativních a augmentativních metod, navozujeme vzájemný pocit důvěry a spolupráce.
- Rozvíjíme u dětí vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc.

3.4 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Výchovně vzdělávací činnost v přípravném stupni zajišťují souběžně 2 pedagogičti pracovníci – učitel/ka a asistent/ka pedagoga.

Práce na přípravném stupni vyžaduje od pedagogů vysoký stupeň erudovanosti (přípravný stupeň má i funkci diagnostickou), citlivého přístupu k jednotlivým dětem a v neposlední řadě odpovědný přístup – v těchto letech se rozhoduje o budoucnosti dítěte.

Role učitele:

Učitel/ka ve třídě je především iniciátorem, osobností se schopností předat vhodným způsobem nadšení. Pozoruje jednotlivé děti, vede je k samostatnosti, dbá na to, aby se děti cítily po všech stránkách v pohodě, aby měly dostatek podnětů k učení a radost z něho. Posiluje sebevědomí dětí a důvěru ve vlastní schopnosti.

3.5 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Naše škola sídlí v areálu DÚSP Černovice a žáci školy jsou ve většině případů klienty tohoto sociálního zařízení. Ve většině případů je u žáků nařízena ústavní výchova, zákonní zástupci žáků jsou z různých míst ČR, v mnohých případech nejeví o žáky zájem. Z těchto důvodů se spolupráce s rodiči v mnoha případech omezuje pouze na korespondenci. Nejuzší spolupráci máme s vychovateli jednotlivých oddělení ústavu, kde žáci žijí. Jednou za dva měsíce probíhá konzultační týden, kdy se mohou rodiče, ale i vychovatelé, přijít zeptat na práci žáků ve třídě, prokonzultovat případné problémy apod.

Škola také nabízí účast rodinných příslušníků a pracovníků ústavu ve výuce a na akcích pořádaných školou.

4. ORGANIZACE VYUČOVÁNÍ

4.1 PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ

O zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.

Do třídy přípravného stupně základní školy speciální lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky a to i v průběhu školního roku.

Vzdělávání v přípravném stupni trvá nejvýše 3 školní roky.

4.2 KOLEKTIV DĚTÍ

Přípravný stupeň ZŠ speciální poskytuje přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem.

4.3 SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PÉČE

V přípravném stupni ZŠ speciální jsou vzdělávány děti se středně těžkým, těžkým mentálním postižením, s postižením více vadami a autismem. Prioritou je zabezpečení komplexní péče o tyto děti. Výchovně vzdělávací nabídka je obohacena o speciálně pedagogickou péči:

- Psychopedická péče
- Somatopedická péče
- Logopedická péče
- Péče o děti s poruchou autistického spektra
- Podpůrné a stimulační metody, alternativní terapie
- Augmentativní a alternativní systém komunikace

4.4 ORGANIZACE DNE

Program v přípravném stupni základní školy speciální začíná v 8:00 a končí v 11:45. Je stanoven s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity a odpočinku u jednotlivých dětí.

REŽIM DNE:

8.00 – 8.10	<ul style="list-style-type: none"> ✓ příchod dětí do školy ✓ ranní chvilka
8.10 – 9.30	<ul style="list-style-type: none"> ✓ I. dopolední blok – práce dle IVVP ✓ individuální práce ✓ zájmové hry ✓ individuální sppg péče
9.30 – 10.10	<ul style="list-style-type: none"> ✓ svačina ✓ hygiena ✓ relaxace
10.10 – 11.45	<ul style="list-style-type: none"> ✓ II. dopolední blok – práce dle IVVP ✓ řízené individuální a skupinové činnosti ✓ individuální stimulace a podpůrné metody ✓ pohybové aktivity ✓ relaxační činnosti ✓ odchod na oddělení DÚSP

Podle jednotlivých IVVP je zařazena individuální:

- rehabilitační péče
  - zdravotní tělesná výchova
  - ergoterapie – práce v keramické dílně
  - muzikoterapie
  - logopedická péče
-
- Při uspořádání dne se snažíme sladit potřebu svobody a potřebu řádu, protože obojí je podmínkou pro optimální vývoj dítěte.
  - Výchovně vzdělávací práce probíhá ve dvou blocích, které jsou odděleny prostorem pro svačinu a hygienu.
  - Dopolední činnosti probíhají jak ve skupině, tak individuálně, ranní chvilky a hudební a pohybové chvilky s celou třídou společně.
  - Během dne zajistíme dětem prostor k relaxaci a uvolnění.
  - Individuální práce je pro děti velmi náročná a proto vyžaduje ze strany pedagogů citlivý přístup a dostatečnou míru motivace formou pochvaly a povzbuzení.
  - V průběhu výchovně vzdělávacího procesu organizujeme vycházky a výlety do přírody, kdy dáváme dětem, dle jejich schopností a možností, dostatek prostoru pro volný pohyb a hru.

4.5 TÝDENNÍ PROGRAM

	HODINY		
	8.00 – 9:30	9:30 – 10:10	10:10 – 11.45
PONDĚLÍ	I.dopolední blok – příchod do školy, ranní chvilka, práce dle IVVP, individuální práce, řízené činnosti, zájmové hry, hudebně pohybové chvilky, individuální sppg péče	Svačina, hygiena, relaxace	II.dopolední blok – práce dle IVVP – řízené individuální a skupinové činnosti, individuální stimulace a podpůrné metody; pohybové aktivity; relaxační činnosti; odchod na oddělení DÚSP
ÚTERÝ	I.dopolední blok – příchod do školy, ranní chvilka, práce dle IVVP, individuální práce, řízené činnosti, zájmové hry, hudebně pohybové chvilky, individuální sppg péče	Svačina, hygiena, relaxace	II.dopolední blok – práce dle IVVP – řízené individuální a skupinové činnosti, individuální stimulace a podpůrné metody; pohybové aktivity; relaxační činnosti; odchod na oddělení DÚSP
STŘEDA	I.dopolední blok – příchod do školy, ranní chvilka, práce dle IVVP, individuální práce, řízené činnosti, zájmové hry, hudebně pohybové chvilky, individuální sppg péče	Svačina, hygiena, relaxace	II.dopolední blok – práce dle IVVP – řízené individuální a skupinové činnosti, individuální stimulace a podpůrné metody; pohybové aktivity; relaxační činnosti; odchod na oddělení DÚSP
ČTVRTEK	I.dopolední blok – příchod do školy, ranní chvilka, práce dle IVVP, individuální práce, řízené činnosti, zájmové hry, hudebně pohybové chvilky, individuální sppg péče	Svačina, hygiena, relaxace	II.dopolední blok – práce dle IVVP – řízené individuální a skupinové činnosti, individuální stimulace a podpůrné metody; pohybové aktivity; relaxační činnosti; odchod na oddělení DÚSP
PÁTEK	I.dopolední blok – příchod do školy, ranní chvilka, práce dle IVVP, individuální práce, řízené činnosti, zájmové hry, hudebně pohybové chvilky, individuální sppg péče	Svačina, hygiena, relaxace	II.dopolední blok – práce dle IVVP – řízené individuální a skupinové činnosti, individuální stimulace a podpůrné metody, pohybové aktivity; relaxační činnosti; odchod na oddělení DÚSP

4.6 UČEBNÍ PLÁN PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ

OBLAST HODNOCENÍ	PŘEDMĚTY	VZDĚLÁVACÍ OBLASTI ŠVP	HODINY/ TÝDEN
VĚDOMOSTI A ŘEČ	Rozumová výchova Smyslová výchova ILP	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý Dítě a společnost Dítě a svět	8 (4, 3, 1)
MOTORIKA	Zdravotní tělesná výchova Pracovní výchova Rehabilitace	Dítě a jeho tělo Dítě a ten druhý Dítě a společnost Dítě a svět	7 (4, 2, 1)
ESTETIKA	Hudebně pohybová výchova Výtvarná výchova	Dítě a ten druhý Dítě a společnost	5 (3, 2)
SOBĚSTAČNOST A SEBEOBSLUHA	Průběžně ve všech činnostech	Dítě a jeho tělo Dítě a svět	

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PRO DĚTI SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM

5.1 DÍTĚ A JEHO TĚLO

Cílem této vzdělávací oblasti je stimulace a podpora růstu dítěte, jeho fyzický a psychomotorický vývoj, zlepšování tělesné zdatnosti a pohybové a zdravotní kultury. Tato vzdělávací oblast se také zaměřuje na rozvoj všech smyslů, rozvoj manipulačních a grafomotorických dovedností a na základy sebeobsluhy a hygienických návyků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO TĚLO

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – odpoutat se od stereotypů v chování – pozorovat, zkoumat a objevovat – rozlišovat edukační činnost od relaxace v rámci režimu dne – účelně používat pomůcky dle naučených postupů – dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání pomůcek	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – nabízí alternativní možnosti k odklonění od negativních projevů – vytváří vhodné prostředí pro činnost – přizpůsobuje časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu dítěte – předkládá přiměřené pomůcky a dodržuje posloupnost jednotlivých kroků při nácviku – praktickými nácviky vede k adekvátnímu používání pomůcek

- napodobovat jednoduché pohyby a činnosti a využívat je ke zvyšování samostatnosti

- poskytuje přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení při všech činnostech

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- přiměřeně reagovat na neznámou situaci a vyřešit ji na základě osvojených postupů
- přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby
- rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje
- důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu
- seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- poznávat známé osoby a reagovat na jejich hlas
- reagovat na své jméno

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- komunikuje s dítětem vhodnou formou, nacvičuje sluchové soustředění na zvuky spojené s denním životem
- oslovuje dítě jménem, pomáhá překonat strach z okolí a vytváří

pocit jistoty a bezpečí

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- zvládat projevy sebepoškozování a přiměřeně se chovat k vlastnímu tělu
- uvědomovat si vlastní tělo, vlastní osobu
- rozlišovat základní části vlastního těla
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky
- spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech
- spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácviu

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- hledá příčiny sebepoškozování a nabízí dítěti adekvátní možnosti projevu, vyjádření potřeb nebo nevole, využití volného času, zajišťuje bezpečnost dítěte při těchto projevech
- různými metodami podporuje vytváření povědomí dítěte o vlastním těle, bazální podporou zprostředkovává prožitky vlastního těla
- nabízí dostatek vjemů a poznatků o vlastním těle se současným používáním příslušných pojmů
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí
- umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu
- vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- poznávat a používat předměty denní potřeby z oblasti hygieny, sebeobsluhy
- s dopomocí zvládat jednoduché praktické činnosti využitelné v běžném denním životě
- spolupracovat při svlékání a oblékání, svlékat a oblékat jednoduché části oděvu
- spolupracovat při osobní hygieně
- spolupracovat při udržování osobní čistoty, používání WC v rámci svých možností
- vnímat přijímání potravy, správně žvýkat a polykat potravu a udržovat čistotu při jídle, používat lžici
- spolupracovat při přípravě jednoduchých pokrmů, při prostírání, stolování
- spolupracovat při úklidu a péči o okolní prostředí

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje dostatek praktických situací k procvičení dovedností
- dodržuje jednotné postupy nácviku
- poskytuje podmínky k procvičování dovedností v běžných situacích

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO TĚLO

Úkolem této vzdělávací oblasti na přípravném stupni ZŠ speciální je přispívat prostřednictvím pohybových aktivit ke správnému držení těla dětí, k zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti. V této oblasti se také věnujeme rozvoji a využívání všech smyslů, děti se seznamují se svým tělem, procvičují jemnou motoriku a vytváří si zdravé životní návyky.

DÍTĚ A JEHO TĚLO

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Zachovávat správné držení těla.</i> ✓ <i>Nacvičovat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.</i> ✓ <i>Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla.</i> ✓ <i>Napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.</i> ✓ <i>Spolupracovat při přípravě na</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uplatňování nacvičeného stupně držení těla. – Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu. – Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti. – Seznamování se s používáním vhodného	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cvičební a pracovní polohy se správným držením těla – lokomoční pohybové činnosti napodobování pohybů, chůze různými způsoby – po špičkách, po patách, pomalá a rychlá, po schodech, v nerovném terénu, po laně, po čáře, běh, poskoky, skoky, lezení – nelokomoční pohybové činnosti – změny poloh a pohybů těla na místě – cvičení na náradí, s míčem – zdravotní cviky – dechová cvičení, uvolňovací cviky, relaxační cvičení, jóga – sezónní sporty – hudebně pohybové hry – jednoduché manipulační činnosti spojené

<p><i>pohybovou činnost.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Spolupracovat při dodržování základních zásad bezpečnosti a hygieny při pohybových činnostech.</i> ✓ <i>Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.</i> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Nacvičovat zvládání jednoduchých pracovních úkonů, zacházení s běžnými předměty denní potřeby a pomůckami.</i> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Procvičovat jemnou motoriku, snažit se o koordinaci ruky a oka.</i> 	<p>sportovního oblečení a obuvi.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seznamování se základními zásadami bezpečnosti a hygieny při pohybových aktivitách. – Rozvoj a užívání všech smyslů. <ul style="list-style-type: none"> – Osvojení si mentálnímu věku přiměřených praktických dovedností. <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj a zdokonalování v oblasti jemné motoriky, koordinace ruky a oka. 	<p>s převlékáním do sportovního oblečení, přenášení drobného náčiní apod.,</p> <ul style="list-style-type: none"> – spolupráce při hygieně po pohybových aktivitách <ul style="list-style-type: none"> – diferenciační cvičení – třídění předmětů, materiálů, obrázků – podle velikosti, barev, obsahu, tvaru – sluchová cvičení – s využitím zraku, bez využití zraku, poznávání učitelů a spolužáků podle hlasu, poznávání hudebních nástrojů podle zvuku, zvuky dopr. prostředků – hmatová cvičení – poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku; rozlišování různých vlastností látek hmatem – cvičení chuti a čichu – cvičení sání, rozlišování chutí, lízání, nácvik správného dýchání, rozlišování potravin podle chuti – prostorová a směrová orientace – orientace ve škole, ve třídě, v okolí školy; řazení předmětů zleva doprava; plnění jednoduchých pokynů – manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty denního užívání, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím a jejich praktické používání – konstruktivní a grafické činnosti, zacházení s grafickým a výtvarným materiálem,
---	--	---

✓ ***Nacvičovat zvládání sebeobsluhy a základních hygienických návyků.***

✓ ***Seznamovat se s částmi těla a jejich pojmenováním.***

✓ ***Seznamovat se s tím, co prospívá zdraví a co mu škodí.***

– Nacvičování sebeobslužných činností.
– Vytváření a upevňování základních hygienických návyků.

– Uvědomění si vlastního těla.

– Seznamování se s poznatky o těle a jeho zdraví.

čmárání a vybavování plochy

– jednoduché a přiměřené pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, příjmu stravy a tekutin, stolování, oblékání, úklidu

– masáže a stimulace částí těla

– činnosti zaměřené k poznávání částí těla a jejich názvů nebo obrázků

– příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, ochraně zdraví a osobního bezpečí

5.2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Vzdělávací úsilí v této oblasti směřuje k podpoře duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, cílem je také stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností.

Obsah vzdělávací oblasti Dítě a jeho psychika zahrnuje tyto podoblasti – *Jazyk a řeč; Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace; Sebepojetí, city a vůle.*

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO TĚLO

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpoutat se od stereotypů v chování – pozorovat, zkoumat a objevovat – rozlišovat edukační činnost od relaxace v rámci režimu dne – účelně používat pomůcky dle naučených postupů – dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání pomůcek – napodobovat jednoduché pohyby a činnosti a využívat je ke zvyšování samostatnosti	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nabízí alternativní možnosti k odklonění od negativních projevů – vytváří vhodné prostředí pro činnost – přizpůsobuje časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu dítěte – předkládá přiměřené pomůcky a dodržuje posloupnost jednotlivých kroků při nácviku – praktickými nácviky vede k adekvátnímu používání pomůcek – poskytuje přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení při všech činnostech

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – přijímat změny a nové situace bez afektů – přiměřeně reagovat na neznámou situaci a vyřešit ji na základě osvojených postupů – přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby – rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení – používat vhodný způsob, jak požádat o pomoc – s podporou zvládat časovou orientaci v režimu dne	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy – simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje – důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu – seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích – seznamuje dítě s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc – poskytuje přiměřený způsob k orientaci s využitím vhodných prostředků, strukturalizací času

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznávat známé osoby a reagovat na jejich hlas	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komunikuje s dítětem vhodnou formou, nacvičuje sluchové soustředění na zvuky spojené s denním životem

- reagovat na své jméno
- reagovat na jednoduchá sdělení a pokyny dospělé osoby
- vyjádřit souhlas a nesouhlas verbálním nebo neverbálním způsobem
- zvládat jednoduchou komunikaci verbálním nebo alternativním způsobem
- používat zvládnutá slova k funkční komunikaci
- používat osvojenou aktivní slovní zásobu v běžném kontaktu s okolím

- oslovuje dítě jménem, pomáhá překonat strach z okolí a vytváří pocit jistoty a bezpečí
- poskytuje dítěti dostatek přiměřených komunikačních interakcí
- používá jasné, jednoznačné a srozumitelné výrazy a dodržuje jednotné postupy v případě alternativní komunikace
- motivuje dítě k verbálnímu či neverbálnímu projevu, poskytuje přiměřenou reakci
- vytváří vhodné podmínky pro funkční komunikaci způsobem, který odpovídá individuálním potřebám dítěte
- využívá metody alternativní a augmentativní komunikace
- procvičuje výslovnost a napomáhá dítěti s rozšiřováním stávající slovní zásoby a podporuje a iniciuje aktivní užívání zvládnutých slov v edukačním procesu i v reálných situacích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s podporou zvládat přiměřené chování k ostatním v kolektivu, akceptovat známé osoby
- učit se respektovat vlastnictví druhého a sdílet jednu hračku nebo činnost s druhým, učit se podělit se o jídlo, hračky
- jednoduchým způsobem pomáhat ostatním
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje správný model chování, posiluje správné reakce dítěte a potlačuje neadekvátní chování
- nacvičuje vhodné vzorce chování v situacích, kdy se děti dělí o různé předměty nebo je sdílejí při společných činnostech
- vytváří situace, kde se děti učí vzájemné pomoci
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu,

- spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech
- spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácviku

- rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí
- umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu
- vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s dohledem zvládat chování ve společnosti a na veřejnosti
- s podporou zvládat základy společenského chování, pozdravit a přiměřeně reagovat na pozdrav
- vnímat sociální role v různých prostředích, kde se pohybuje (v rodině, ve třídě)
- získávat povědomí o tom, co se smí a nesmí, vnímá základní lidské normy a hodnoty
- seznamovat se s důsledky nevhodného chování a jednání na životní prostředí
- vnímat souvislost práce a odměna; povinnost a právo svoje i druhých
- s podporou rozpoznávat nebezpečné situace

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje získávání zkušeností při návštěvě společenských akcí
- poskytuje správný vzor společenského chování
- stanovuje jasné sociální role ve třídě
- poskytuje odpovídající reakce při splnění či nesplnění úkolu
- zapojuje dítě do drobných aktivit s environmentálním zaměřením (třídění odpadu, udržování čistoty doma i v přírodě)
- konkrétní situací zprostředkuje fungování odměn, nesplnění povinnosti s důsledky
- seznamuje s nebezpečnými situacemi a jejich důsledky (silniční provoz)

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Obsahem této vzdělávací oblasti je rozvoj komunikačních dovedností, pozornosti, rozvoj poznávacích schopností, představivosti, myšlenkových operací, sebepojetí, citů a vůle.

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

5.2.1 JAZYK A ŘEČ

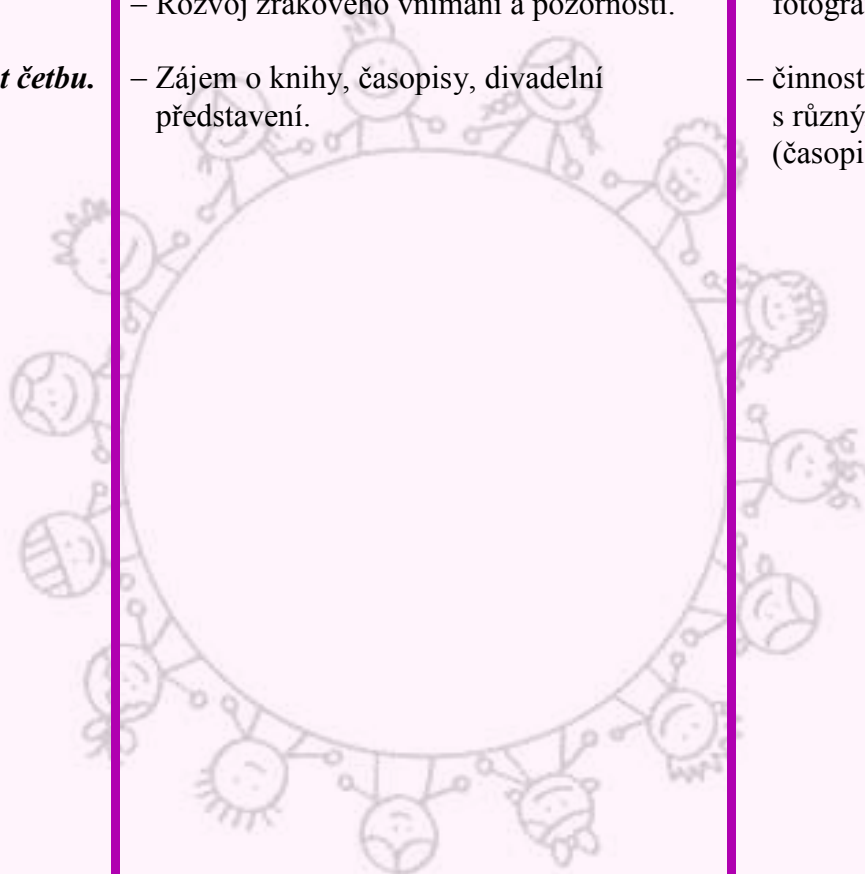
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Napodobovat zvuky, hlasy, vyslovovat hlásky a jednoduchá slova.</i> ✓ <i>Rozpoznat, případně pojmenovat nebo označit obrázkem to, čím je obklopeno.</i> ✓ <i>Osvojit si vhodný alternativní či augmentativní systém komunikace.</i> ✓ <i>Domluvit se verbálně nebo alternativním způsobem.</i> ✓ <i>Porozumět zadaným pokynům, porozumět slyšenému</i> ✓ <i>Poslouchat říkanku, sledovat krátký příběh, pohádku, divadelní představení,</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj řečových a jazykových dovedností. – Rozvoj vnímání, naslouchání a porozumění, rozvoj výslovnosti a vytváření pojmů, mluvního projevu. – Rozvoj komunikačních dovedností verbálním i neverbálním způsobem, rozvoj přiměřeného a srozumitelného projevu. – Rozvoj sluchové pozornosti.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, říkanky, vokální činnosti – komentování zážitků a aktivit verbálně nebo s podporou obrázků – hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest – vnímání řečového projevu, poslech čtených i vyprávěných pohádek, příběhů – sledování filmových a divadelních příběhů

hudbu.

- ✓ **Rozlišovat symboly pro komunikaci, obrázky nebo fotografie.**
- ✓ **Reagovat na své jméno a vnímat grafickou podobu svého jména.**
- ✓ **Projevovat zájem o knížky, vnímat četbu.**

- Porozumění verbálnímu i neverbálnímu sdělení.
- Rozvoj zrakového vnímání a pozornosti.
- Zájem o knihy, časopisy, divadelní představení.

- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování symbolů, obrázků, tvarů, fotografií
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (časopisy, knihy, audiovizuální technika)

5.2.2 POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST A FANTAZIE, MYŠLENKOVÉ OPERACE

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Využívat všech svých smyslů, procvičovat pozornost a postřeh.</i> ✓ <i>Vnímat základní prostorové a časové pojmy.</i> ✓ <i>Snažit se soustředit na činnost a udržet pozornost.</i> ✓ <i>Poznat a pojmenovat nebo označit to, co ho bezprostředně obklopuje.</i> ✓ <i>Nacházet společné znaky, podobu, rozdíly předmětů.</i> ✓ <i>Porovnávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla.</i> ✓ <i>Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.</i> ✓ <i>Řešit nastalé situace nebo problémy na základě naučených postupů a zkušeností.</i> ✓ <i>Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních a pohybových)</i> 	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj a zpřesňování smyslového vnímání, rozvoj vizuomotoriky. – Rozvoj prostorové orientace a základní orientace v čase. – Rozvoj pozornosti a prodlužování délky soustředění. – Procvičování konkrétně názorného myšlení a rozvoj slovně logického myšlení. – Utváření a posilování rozlišovacích schopností. – Posilování poznávacích funkcí, zvědavosti, zájmu, radosti z objevování. – Podpora a rozvoj zájmu o učení. – Rozvoj tvořivosti (tvořivého sebevyjádření, řešení problémů). 	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozorování přírodních, kulturních a technických objektů a jevů v okolí dítěte – hry a praktické činnosti poskytující dítěti oporu v orientaci časové i prostorové – smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání a postřehu, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti – činnosti zaměřené k porozumění pojmům a osvojování poznatků – pozorování předmětů a vnímání jejich vlastností, charakteristických znaků a funkcí – motivovaná manipulace s předměty, zkoumání vlastností – konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování) – řízené činnosti, spontánní hra, volné hry, experimenty s předměty a materiály – nácvik a procvičování správných postupů při řešení problémů – výtvarné aktivity, muzikomalba, spontánní pohyb při hudbě, hry se stavebnicí apod.

5.2.3 SEBEPOJETÍ, CITY, VŮLE

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Uvědomovat si vlastní osobu.</i> ✓ <i>Odloučit se na určitou dobu od rodičů nebo citově blízkých osob, spolupracovat bez jejich pomoci s pedagogem.</i> ✓ <i>Seznamovat se s vhodnými způsoby ovládní svých afektivních projevů v chování.</i> ✓ <i>Ve známých situacích ovládat své chování a city dle naučených vzorců chování.</i> ✓ <i>Vyjádřit souhlas či nesouhlas srozumitelným způsobem, verbálně či neverbálně, s asistencí nebo samostatně.</i> ✓ <i>Vyjádřit své potřeby, přání, pocity a informovat o nekomfortní situaci, bolesti s asistencí nebo samostatně.</i> ✓ <i>Rozhodovat o výběru hračky, činnosti.</i> ✓ <i>Přijímat pozitivní ocenění a prožívat radost ze zvládnutého úkolu, činnosti.</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznávání sebe sama, uvědomování si vlastní osoby, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, získání osobní spokojenosti. – Zvyšování relativní citové samostatnosti. – Rozvoj schopnosti sebeovládání. – Získání dovednosti vyjádřit souhlas či nesouhlas. – Rozvoj dovedností a schopností umožňující vyjádřit svoje potřeby, přání a pocity. – Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních – činnosti zaměřené na seznamování s odlišnostmi mezi lidmi (fyzické vlastnosti, pohlaví) a s tím, co mají společné – cvičení v projevovalí citů, v sebeovládání (hněvu, zlosti, úzkosti) – činnosti nejružnějšího zaměření, umožňující samostatné rozhodování a sebehodnocení, vyjádření potřeb, přání a požadavků – příležitosti a nácvikové situace pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání – činnosti přiměřené schopnostem dítěte a

<ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>S motivací se soustředit na činnost a její dokončení.</i> ✓ <i>Učit se přijímat neúspěch a upozornění na chybu.</i> ✓ <i>Seznamovat se s jasně danými a srozumitelnými pravidly a učit se je respektovat.</i> ✓ <i>Účastnit se společných činností a her.</i> ✓ <i>Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (radost, spokojenost, lásku, odmítání, strach)</i> ✓ <i>Vnímat hezké a příjemné zážitky, blízké prostředí, přírodní krásy a vhodně předkládané umění (hudební, výtvarné apod.)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Vnímání souvislostí práce a odměny. – Získávání schopnosti přiměřeného reagování na neúspěch. – Osvojování základních pravidel chování ve škole, v kolektivu. – Rozvoj schopnosti podílet se na vytváření citových vztahů, prožívat vlastní city. – Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání. 	<p>smysluplné úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné</p> <ul style="list-style-type: none"> – činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu, spontánní hra – jednoduché hry na téma rodiny, přátelství – mimické vyjadřování nálad (úsměv, údiv apod.) – sledování krátkých pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte – výlety do okolí (do přírody, do města, návštěvy společenských, kulturních akcí) – estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, hudební, pohybové...)
---	--	--

5.3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Vzdělávací úsilí pedagoga v této oblasti směřuje k podporování a utváření vztahů dětí mezi sebou, vztahu dítěte k dospělému, pedagog usiluje a snaží se posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci jak verbální tak neverbální.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A TEN DRUHÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – překonávat strach z neznámého prostředí či neznámé situace – přijímat změny a nové situace bez afektů – přiměřeně reagovat na neznámou situaci a vyřešit ji na základě osvojených postupů – přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby – rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – navozuje prostředí důvěry a bezpečí – účelově navozuje problémové situace a nabízí a procvičuje možnosti jejich řešení – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy – simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje – důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu – seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích

– používat vhodný způsob, jak požádat o pomoc

– seznamuje dítě s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- vyjádřit souhlas a nesouhlas verbálním nebo neverbálním způsobem
- zvládat jednoduchou komunikaci verbálním nebo alternativním způsobem
- používat zvládnutá slova k funkční komunikaci
- používat osvojenou aktivní slovní zásobu v běžném kontaktu s okolím
- zdravít vhodným způsobem a vhodně reagovat na pozdrav

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- motivuje dítě k verbálnímu či neverbálnímu projevu, poskytuje přiměřenou reakci
- vytváří vhodné podmínky pro funkční komunikaci způsobem, který odpovídá individuálním potřebám dítěte
- využívá metody alternativní a augmentativní komunikace
- procvičuje výslovnost a napomáhá dítěti s rozšiřováním stávající slovní zásoby a podporuje a iniciuje aktivní užívání zvládnutých slov v edukačním procesu i v reálných situacích
- nabízí dítěti přiměřenou formou osvojení pozdravu a vytváří pozitivní sociální interakce

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- vnímat ostatní osoby, poznávat osoby ze svého blízkého okolí
- rozlišuje známé osoby dle jména
- s podporou zvládat přiměřené chování k ostatním v kolektivu, akceptovat známé osoby
- učit se respektovat vlastnictví druhého a sdílet jednu hračku nebo činnost s druhým, učit se podělit se o jídlo, hračky
- jednoduchým způsobem pomáhat ostatním
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky
- spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech
- spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácviku

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje přiměřený kontakt s ostatními osobami
- používá oslovení při vzájemných interakcích, procvičováním posiluje jejich osvojení
- poskytuje správný model chování, posiluje správné reakce dítěte a potlačuje neadekvátní chování
- nacvičuje vhodné vzorce chování v situacích, kdy se děti dělí o různé předměty nebo je sdílejí při společných činnostech
- vytváří situace, kde se děti učí vzájemné pomoci
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí
- umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu
- vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s dohledem zvládat chování ve společnosti a na veřejnosti
- s podporou zvládat základy společenského chování, pozdravit a přiměřeně reagovat na pozdrav
- vnímat sociální role v různých prostředích, kde se pohybuje (v rodině, ve třídě)
- získávat povědomí o tom, co se smí a nesmí, vnímá základní lidské normy a hodnoty
- vnímat souvislost práce a odměna; povinnost a právo svoje i druhých

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje získávání zkušeností při návštěvě společenských akcí
- poskytuje správný vzor společenského chování
- stanovuje jasné sociální role ve třídě
- poskytuje odpovídající reakce při splnění či nesplnění úkolu
- konkrétní situací zprostředkuje fungování odměn, nesplnění povinnosti s důsledky

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Úkolem této vzdělávací oblasti na přípravném stupni ZŠ speciální je seznamovat děti s pravidly chování ve vztahu k druhému; přispívat k navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem; v rámci možností posilovat a nacvičovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem v rodině, ve třídě, na oddělení ústavu a postupně nacvičovat a utvářet prosociální postoje; tato oblast se také podílí na rozvoji komunikativních dovedností jak verbálních, tak neverbálních.

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Překonávat strach z neznámých lidí, navazovat kontakty s dospělými, kterým je dítě svěřeno do péče.</i> ✓ <i>Seznamovat se s projevy emocí a nálad běžným způsobem nebo s podporou vizualizace a zkušenosti.</i> ✓ <i>Navazovat kontakty s ostatními dětmi, učit se s nimi komunikovat, navazovat a udržovat dětská přátelství.</i> ✓ <i>Odmítnout chování druhého, pokud je mu nepříjemné, bránit se projevům násilí jiného dítěte.</i> ✓ <i>Seznamovat se svými právy ve vztahu k druhému dítěti a respektovat stejná</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému. – Osvojování elementárních poznatků, schopností a dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k ostatním dětem i dospělým. – Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem v rodině, ve škole. – Vytváření prosociálních postojů, rozvoj tolerance a respektování druhého.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým – sociální a interaktivní hry – hudební a pohybové hry – společná činnost ve dvojici, ve skupině – společná setkávání, povídání nebo komunikace podpořená vizualizací – aktivity podporující sblížení dětí – aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi, prožívání kamarádství – hry, přirozené i nácvikové situace, při nichž se dítě učí respektovat druhého – činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování

práva druhých.

- ✓ ***Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky.***
- ✓ ***Seznamovat se s pravidly vzájemného soužití a chování v domácím prostředí, ve škole, na veřejnosti.***
- ✓ ***Poskytnout jednoduchou pomoc druhému a být schopen pomoc přijmout.***
- ✓ ***Vyjadřovat své individuální potřeby a přání s ohledem na druhého, učit se řešit konflikt.***
- ✓ ***Spolupracovat s ostatními.***
- ✓ ***Učit se dodržovat jednoduchá herní pravidla.***

- Posilování vědomí vlastní bezpečí ve vztazích s dětmi i dospělými, rozvoj vědomí osobního soukromí.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností pomocí nácvikových situací.

- hry a činnosti, které vedou dítě k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, pomoci
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, škola)
- situace, kde si dítě uvědomuje soukromí a bezpečí svoje i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek s etickým poučením
- jednoduché společenské hry, společné aktivity různého zaměření

5.4 DÍTĚ A SPOLEČNOST

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v této oblasti je, v rámci možností dítěte, uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SPOLEČNOST

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpoutat se od stereotypů v chování – pozorovat, zkoumat a objevovat – rozlišovat edukační činnost od relaxace v rámci režimu dne – rozumět jednoduchým pojmům spojeným s běžným denním režimem – rozumět a používat jednoduché symboly, obrázky, piktogramy, fotografie nebo reálné předměty – seznamovat se s běžně užívanými symboly ve veřejném životě (WC, umývárna, dopravní značení, semafor,...) – účelně používat pomůcky dle naučených postupů – dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání pomůcek	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nabízí alternativní možnosti k odklonění od negativních projevů – vytváří vhodné prostředí pro činnost – přizpůsobuje časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu dítěte – používá přiměřené a nácvikem osvojené pojmy a jednoznačná sdělení při kontaktu s dítětem – umožňuje dítěti orientaci dle symbolů, obrázků, piktogramů, fotografií nebo reálných předmětů, využívá prvky strukturovaného učení, umožňuje orientaci v čase i prostoru (rozvrhy, označení míst a místností) – předkládá přiměřené pomůcky a dodržuje posloupnost jednotlivých kroků při nácviku – praktickými nácviky vede k adekvátnímu používání pomůcek

– napodobovat jednoduché pohyby a činnosti a využívat je ke zvyšování samostatnosti

– poskytuje přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení při všech činnostech

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- překonávat strach z neznámého prostředí či neznámé situace
- přijímat změny a nové situace bez afektů
- přiměřeně reagovat na neznámou situaci a vyřešit ji na základě osvojených postupů
- přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby
- rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení
- používat vhodný způsob, jak požádat o pomoc
- zvládat orientaci ve známém prostředí

VÝCHOVANÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- navozuje prostředí důvěry a bezpečí
- účelově navozuje problémové situace a nabízí a procvičuje možnosti jejich řešení
- podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy
- simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje
- důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu
- seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích
- seznamuje dítě s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc
- předkládá přiměřené způsoby zvládnutí orientace v prostoru, poskytuje strukturalizaci prostředí
- upravuje prostředí pro individuální potřeby dítěte

– s podporou zvládat časovou orientaci v režimu dne

– poskytuje přiměřený způsob k orientaci s využitím vhodných prostředků, strukturalizací času

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- poznávat známé osoby a reagovat na jejich hlas
- reagovat na své jméno
- reagovat na jednoduchá sdělení a pokyny dospělé osoby
- srozumitelným způsobem vyjádřit své potřeby, přání, informovat o nekomfortní situaci, bolesti
- vyjádřit souhlas a nesouhlas verbálním nebo neverbálním způsobem
- zvládat jednoduchou komunikaci verbálním nebo alternativním způsobem

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- komunikuje s dítětem vhodnou formou, nacvičuje sluchové soustředění na zvuky spojené s denním životem
- oslovuje dítě jménem, pomáhá překonat strach z okolí a vytváří pocit jistoty a bezpečí
- poskytuje dítěti dostatek přiměřených komunikačních interakcí
- používá jasné, jednoznačné a srozumitelné výrazy a dodržuje jednotné postupy v případě alternativní komunikace
- poskytuje dítěti dostatečný prostor a podmínky pro přiměřený způsob sdělení
- motivuje dítě k verbálnímu či neverbálnímu projevu, poskytuje přiměřenou reakci
- vytváří vhodné podmínky pro funkční komunikaci způsobem, který odpovídá individuálním potřebám dítěte
- využívá metody alternativní a augmentativní komunikace

- používat zvládnutá slova k funkční komunikaci
- používat osvojenou aktivní slovní zásobu v běžném kontaktu s okolím
- zdravít vhodným způsobem a vhodně reagovat na pozdrav

- procvičuje výslovnost a napomáhá dítěti s rozšiřováním stávající slovní zásoby a podporuje a iniciuje aktivní užívání zvládnutých slov v edukačním procesu i v reálných situacích
- nabízí dítěti přiměřenou formou osvojení pozdravu a vytváří pozitivní sociální interakce

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- vnímat ostatní osoby, poznávat osoby ze svého blízkého okolí
- rozlišuje známé osoby dle jména
- s podporou zvládat přiměřené chování k ostatním v kolektivu, akceptovat známé osoby
- učit se respektovat vlastnictví druhého a sdílet jednu hračku nebo činnost s druhým, učit se podělit se o jídlo, hračky
- jednoduchým způsobem pomáhat ostatním
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky
- spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech
- spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácvičce

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje přiměřený kontakt s ostatními osobami
- používá oslovení při vzájemných interakcích, procvičováním posiluje jejich osvojení
- poskytuje správný model chování, posiluje správné reakce dítěte a potlačuje neadekvátní chování
- nacvičuje vhodné vzorce chování v situacích, kdy se děti dělí o různé předměty nebo je sdílejí při společných činnostech
- vytváří situace, kde se děti učí vzájemné pomoci
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí
- umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu
- vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s dopomocí používat jednoduché pracovní a výtvarné pomůcky, různé druhy materiálů
- spolupracovat při užívání různých pracovních a výtvarných technik
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání pomůcek
- využívat ke hře a vyplnění volného času osvojené dovednosti
- s dohledem zvládat chování ve společnosti a na veřejnosti
- s podporou zvládat základy společenského chování, pozdravit a přiměřeně reagovat na pozdrav
- vnímat sociální role v různých prostředích, kde se pohybuje (v rodině, ve třídě)
- získávat povědomí o tom, co se smí a nesmí, vnímá základní lidské normy a hodnoty
- seznamovat se s důsledky nevhodného chování a jednání na životní prostředí
- vnímat souvislost práce a odměna; povinnost a právo svoje i druhých
- s podporou rozpoznávat nebezpečné situace

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- předkládá různé pracovní a výtvarné pomůcky zaměřené na rozvoj jemné motoriky
- nabízí rozmanité pracovní a výtvarné techniky
- praktickými nácviky a dodržováním jednotlivých kroků nácviku vede k bezpečnému používání pomůcek
- vede ke smysluplnému využití volného času na základě získaných dovedností, vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci
- poskytuje získávání zkušeností při návštěvě společenských akcí
- poskytuje správný vzor společenského chování
- stanovuje jasné sociální role ve třídě
- poskytuje odpovídající reakce při splnění či nesplnění úkolu
- zapojuje dítě do drobných aktivit s environmentálním zaměřením (třídění odpadu, udržování čistoty doma i v přírodě)
- konkrétní situací zprostředkuje fungování odměn, nesplnění povinnosti s důsledky
- seznamuje s nebezpečnými situacemi a jejich důsledky (silniční provoz)

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SPOLEČNOST

Obsahem této vzdělávací oblasti je seznamování se s pravidly společenského soužití; rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí; rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte; seznamování se světem lidí, kultury a umění; rozvoj společenského a estetického citění a vkusu.

DÍTĚ A SPOLEČNOST

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Seznamovat se s pravidly společenského chování a společenských norem ve styku s dospělými i s dětmi a s vedením tyto pravidla uplatňovat.</i> ✓ <i>S vedením dodržovat pravidla her a jiných činností.</i> ✓ <i>Adaptovat se na život ve škole, s pomocí zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn.</i> ✓ <i>Seznamovat se a postupně pochopit, že každý má ve společenství svou roli a podle ní se chová.</i> ✓ <i>Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznávání pravidel společenského soužití. – Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách. – Poznávání pravidel jednoduchých společných her, činností. – Porozumění základním projevům verbální i neverbální komunikace. – Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny. – Rozvoj schopností žít ve společenství	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování – poskytnutí přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě – aktivity a přirozené situace umožňující dítěti pro něj srozumitelným způsobem pochopit pravidla vzájemného styku – různorodé společné hry a skupinové aktivity – aktivity a přiměřené úpravy prostor podporující adaptaci dítěte v prostředí školy – vnímání a osvojování si rolí, do nichž se dítě dostává – přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy, zvyky a tradice,

<p><i>vrstevníky, vnímat a učit se respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Vnímat umělecké a kulturní podněty, vnímat literární, dramatické či hudební představení.</i> ✓ <i>Zachycovat předměty a skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat se pomocí výtvarných dovedností a technik.</i> ✓ <i>Vnímat a prožívat hudební a hudebně pohybové činnosti a seznamovat se základními hudebními dovednostmi.</i> ✓ <i>Zacházet šetrně s vlastními i cizími hračkami, pomůckami, předměty denní potřeby, s předměty a nástroji pro jednoduché pracovní úkony.</i> 	<p>ostatních lidí (dětí, dospělých), vnímat základní hodnoty v tomto společenství uplatňované.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností. – Rozvoj pozitivních vztahů ke kultuře a umění. – Rozvoj schopností používání různých výtvarných pomůcek a technik. – Vnímání hudby, vnímání a používání hudebních nástrojů. – Seznamování se světem lidí, osvojování si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije. 	<p>sportovní a kulturní akce)</p> <ul style="list-style-type: none"> – setkávání se s literárním, hudebním, dramatickým a hudebním uměním, návštěvy kulturních, uměleckých a společenských akcí a míst přiměřených schopnostem dítěte – tvůrčí činnosti výtvarné – tvůrčí činnosti hudební a hudebně pohybové – hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, seznamování s různými druhy řemesel, povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností
---	---	---

5.5 DÍTĚ A SVĚT

Vzdělávací úsilí v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vést dítě k ochraně životního prostředí.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SVĚT

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – pozorovat, zkoumat a objevovat	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – vytváří vhodné prostředí pro činnost

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – překonávat strach z neznámého prostředí či neznámé situace – přijímat změny a nové situace bez afektů	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – navozuje prostředí důvěry a bezpečí – účelově navozuje problémové situace a nabízí a procvičuje možnosti jejich řešení – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy

– přiměřeně reagovat na neznámou situaci a vyřešit ji na základě osvojených postupů – zvládat orientaci ve známém prostředí	– simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje – předkládá přiměřené způsoby zvládnání orientace v prostoru, poskytuje strukturalizaci prostředí – upravuje prostředí pro individuální potřeby dítěte

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SVĚT

Obsahem této vzdělávací oblasti je přiblížení dítěti místa a prostředí, ve kterém žije, vytvářet u něj pozitivní vztah k němu; vytvářet elementární povědomí o širším kulturním, přírodním a technickém prostředí o jejich proměnách; vytvářet kladný vztah k životnímu prostředí.

DÍTĚ A SVĚT

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí s podporou či bez podpory.</i> ✓ <i>Zvládat běžné činnosti a požadavky přiměřené schopnostem dítěte, zvládat jednoduché praktické situace, které se opakují.</i> ✓ <i>Seznamovat se s nebezpečím, se kterým se může ve svém okolí setkat, chovat se přiměřeně a bezpečně ve škole a na veřejnosti.</i> ✓ <i>Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké pro ně smysluplné a využitelné pro další učení.</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k tomuto místu. – Osvojování si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností. – Seznamování s nebezpečnými situacemi srozumitelným způsobem. – Vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivity zaměřené k získávání praktické orientace ve škole a blízkém okolí, v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů) – nácvik manipulace a praktické užívání předmětů denní potřeby, jednoduchých přístrojů, pomůcek, hraček – seznamování a poučení o možných nebezpečných situacích a praktický nácvik bezpečného chování (dopravní situace, jedovaté rostliny, kontakt se zvířaty, manipulace s předměty a přístroji) – přirozené pozorování nebo zprostředkované poznávání blízkého prostředí a života v něm, kulturních i technických objektů – praktické činnosti, jejichž prostřednictvím

<ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Všimát si změn a dění v nejbližším okolí.</i> ✓ <i>Prizpůsobovat se změnám a běžně proměnlivým okolnostem ve škole, v okolí.</i> ✓ <i>Vnímat pravidelně se opakující změny v přírodě.</i> ✓ <i>Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, spolupracovat při udržování pořádku a čistoty, s pomocí třídit odpady, pečovat o rostliny, přiměřeně se chovat v přírodě i k živým tvorům.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám. – Pozorování a vnímání přírody a přírodních jevů. – Osvojování si poznatků a dovedností potřebných pro péči o okolí. – Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách. 	<p>se dítě seznamuje s vlastnostmi předmětů (přírodní i umělé materiály a suroviny)</p> <ul style="list-style-type: none"> – uměle navozené situace a změny, které vyžadují přizpůsobit se jiné skutečnosti – úpravy prostředí a umožnění orientace v prostoru i čase pomocí struktury a vizualizace – přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (počasí, roční období, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové) – smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu (pracovní činnosti, péče o pokojové květiny, třídění odpadu, udržování pořádku, neodhazování odpadků mimo určená místa apod.)
---	--	---

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PRO DĚTI S TĚŽKÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM A AUTISMEM

6.1 DÍTĚ A JEHO TĚLO

Cílem této vzdělávací oblasti je stimulace a podpora růstu dítěte, jeho fyzický a psychomotorický vývoj, zlepšování tělesné zdatnosti a pohybové a zdravotní kultury. Tato vzdělávací oblast se také zaměřuje na rozvoj všech smyslů, procvičování motoriky a základy sebeobsluhy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO TĚLO

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – odpoutat se od stereotypů v chování – pozorovat, zkoumat a objevovat – rozlišovat edukační činnost od relaxace v rámci režimu dne – s pomocí používat pomůcky dle naučených postupů – s pomocí dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – nabízí alternativní možnosti k odklonění od negativních projevů – vytváří vhodné prostředí pro činnost – přizpůsobuje časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu dítěte – předkládá přiměřené pomůcky a dodržuje posloupnost jednotlivých kroků při nácviku – praktickými nácviky vede k adekvátnímu používání pomůcek

<p>pomůcek</p> <ul style="list-style-type: none"> – napodobovat jednoduché pohyby a činnosti a využívat je ke zvyšování samostatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – poskytuje přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení při všech činnostech
--	--

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – přiměřeně reagovat na neznámou situaci a vyřešit ji na základě osvojených postupů – přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby – rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení 	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje – důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu – seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vnímat známé osoby a reagovat na jejich hlas 	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komunikuje s dítětem vhodnou formou, nacvičuje sluchové soustředění na zvuky spojené s denním životem

– reagovat na své jméno

– oslovuje dítě jménem, pomáhá překonat strach z okolí a vytváří pocit jistoty a bezpečí

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s podporou zvládat projevy sebepoškozování a přiměřeně se chovat k vlastnímu tělu
- uvědomovat si vlastní tělo, vlastní osobu
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky
- krátce spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech
- spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácviku

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- hledá příčiny sebepoškozování a nabízí dítěti adekvátní možnosti projevu, vyjádření potřeb nebo nevole, využití volného času, zajišťuje bezpečnost dítěte při těchto projevech
- různými metodami podporuje vytváření povědomí dítěte o vlastním těle, bazální podporou zprostředkovává prožitky vlastního těla
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí
- umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu
- vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- používat předměty denní potřeby z oblasti hygieny, sebeobsluhy
- s dopomocí zvládat jednoduché praktické činnosti využitelné v běžném denním životě
- spolupracovat při svlékání a oblékání
- spolupracovat při osobní hygieně
- spolupracovat při udržování osobní čistoty, používání WC v rámci svých možností
- vnímat přijímání potravy, správně žvýkat a polykat potravu a udržovat čistotu při jídle, používat lžíci
- spolupracovat při přípravě jednoduchých pokrmů, při prostírání, stolování
- spolupracovat při úklidu a péči o okolní prostředí

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje dostatek praktických situací k procvičení dovedností
- dodržuje jednotné postupy nácviku
- poskytuje podmínky k procvičování dovedností v běžných situacích

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO TĚLO

Úkolem této vzdělávací oblasti na přípravném stupni ZŠ speciální je přispívat prostřednictvím pohybových aktivit ke správnému držení těla dětí, k zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti. V této oblasti se také věnujeme rozvoji a využívání všech smyslů, děti se seznamují se svým tělem, procvičují jemnou motoriku a vytváří si zdravé životní návyky.

DÍTĚ A JEHO TĚLO

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Nechat se uvést do správné polohy těla.</i> ✓ <i>Nacvičovat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.</i> ✓ <i>Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla.</i> ✓ <i>Spolupracovat při přípravě na pohybovou činnost.</i> ✓ <i>Spolupracovat při dodržování základních</i> 	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uplatňování nacvičeného stupně správného držení těla. – Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu. – Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti. – Seznamování se s používáním vhodného sportovního oblečení a obuvi. – Seznamování se základními zásadami 	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – základní cvičební a pracovní polohy v lehu, v sedu nebo v poloze odpovídající individuálním potřebám – lokomoční pohybové činnosti, napodobování pohybů, lezení, chůze, běh – nelokomoční pohybové činnosti – změny poloh a pohybů těla na místě – různá vyrovnávací cvičení podle druhu zdravotního oslabení – uvolňovací, protahovací, posilovací, dechová, relaxační, vytrvalostní, rovnovážná – sezónní sporty – hudebně pohybové hry – jednoduché manipulační činnosti spojené s převlékáním do sportovního oblečení, přenášení drobného náčiní apod.,

6.2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Vzdělávací úsilí v této oblasti směřuje k podpoře duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte, rozvoj dorozumívacích dovedností, řeči, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, cílem je také stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností.

Obsah vzdělávací oblasti Dítě a jeho psychika zahrnuje tyto podoblasti – *Jazyk a řeč; Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace; Sebepojetí, city a vůle.*

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO TĚLO

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpoutat se od stereotypů v chování – pozorovat, zkoumat a objevovat – rozlišovat edukační činnost od relaxace v rámci režimu dne – s pomocí používat pomůcky dle naučených postupů – s pomocí dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání pomůcek – napodobovat jednoduché pohyby a činnosti a využívat je ke zvyšování samostatnosti	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nabízí alternativní možnosti k odklonění od negativních projevů – vytváří vhodné prostředí pro činnost – přizpůsobuje časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu dítěte – předkládá přiměřené pomůcky a dodržuje posloupnost jednotlivých kroků při nácvičce – praktickými nácvičkami vede k adekvátnímu používání pomůcek – poskytuje přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení při všech činnostech

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – přijímat změny a nové situace bez afektů – přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby – rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení – používat vhodný způsob, jak požádat o pomoc – s podporou zvládat časovou orientaci v režimu dne	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy – simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje – důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu – seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích – seznamuje dítě s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc – poskytuje přiměřený způsob k orientaci s využitím vhodných prostředků, strukturalizací času

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vnímat známé osoby a reagovat na jejich hlas – reagovat na své jméno	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komunikuje s dítětem vhodnou formou, nacvičuje sluchové soustředění na zvuky spojené s denním životem – oslovuje dítě jménem, pomáhá překonat strach z okolí a vytváří

- reagovat na jednoduchá sdělení a pokyny dospělé osoby
- vyjádřit souhlas a nesouhlas verbálním nebo neverbálním způsobem
- zvládat jednoduchou komunikaci verbálním nebo alternativním způsobem
- používat zvládnutá slova k funkční komunikaci

- pocit jistoty a bezpečí
- poskytuje dítěti dostatek přiměřených komunikačních interakcí
- používá jasné, jednoznačné a srozumitelné výrazy a dodržuje jednotné postupy v případě alternativní komunikace
- motivuje dítě k verbálnímu či neverbálnímu projevu, poskytuje přiměřenou reakci
- vytváří vhodné podmínky pro funkční komunikaci způsobem, který odpovídá individuálním potřebám dítěte
- využívá metody alternativní a augmentativní komunikace
- napomáhá dítěti s rozšiřováním stávající slovní zásoby a podporuje a iniciuje aktivní užívání zvládnutých slov v edukačním procesu i v reálných situacích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s podporou zvládat přiměřené chování k ostatním v kolektivu, akceptovat známé osoby
- učit se respektovat vlastnictví druhého a sdílet jednu hračku nebo činnost s druhým, učit se podělit se o jídlo, hračky
- jednoduchým způsobem pomáhat ostatním
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky
- krátce spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje správný model chování, posiluje správné reakce dítěte a potlačuje neadekvátní chování
- nacvičuje vhodné vzorce chování v situacích, kdy se děti dělí o různé předměty nebo je sdílejí při společných činnostech
- vytváří situace, kde se děti učí vzájemné pomoci
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením

<p>činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> – spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácviku 	<p>širší nabídku sociálních interakcí</p> <ul style="list-style-type: none"> – umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu – vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci
---	---

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s dohledem zvládat chování ve společnosti a na veřejnosti – s podporou zvládat základy společenského chování, pozdravit a přiměřeně reagovat na pozdrav – získávat povědomí o tom, co se smí a nesmí, vnímá základní lidské normy a hodnoty – seznamovat se s důsledky nevhodného chování a jednání na životní prostředí – vnímat souvislost práce a odměna; povinnost a právo svoje i druhých – seznamovat se s nebezpečnými situacemi 	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poskytuje získávání zkušeností při návštěvě společenských akcí – poskytuje správný vzor společenského chování – poskytuje odpovídající reakce při splnění či nesplnění úkolu – zapojuje dítě do drobných aktivit s environmentálním zaměřením (třídění odpadu, udržování čistoty doma i v přírodě) – konkrétní situací zprostředkuje fungování odměn, nesplnění povinnosti s důsledky – seznamuje s nebezpečnými situacemi a jejich důsledky (silniční provoz)

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

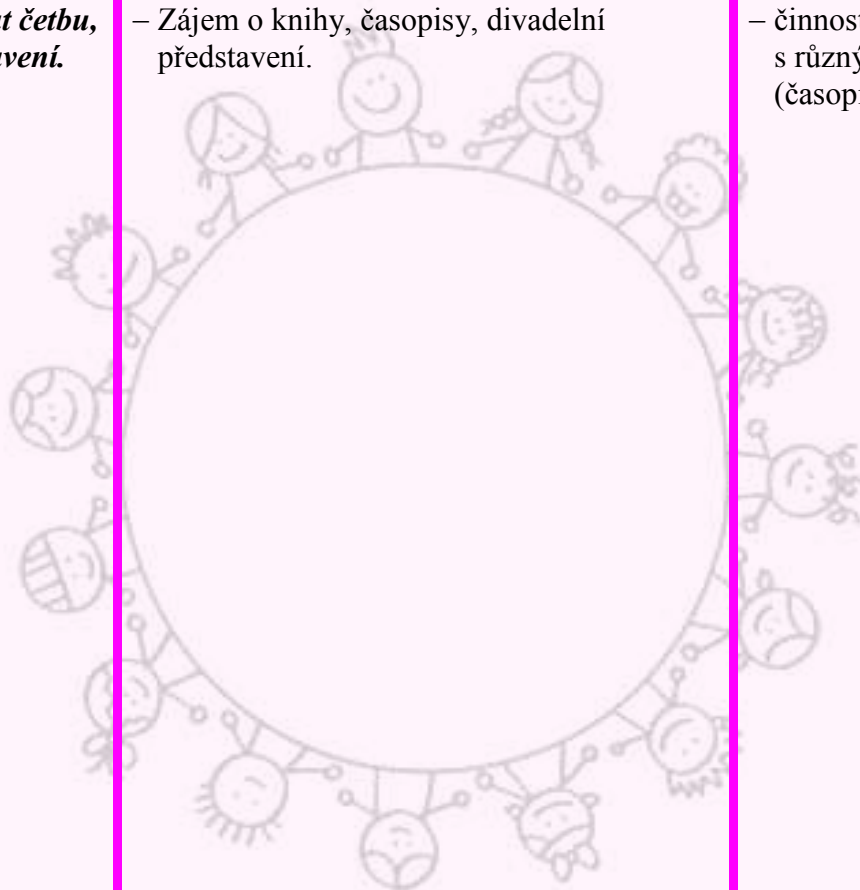
Obsahem této vzdělávací oblasti je rozvoj komunikačních dovedností, pozornosti, rozvoj poznávacích schopností, představivosti, myšlenkových operací, sebepojetí, citů a vůle.

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

6.2.1 JAZYK A ŘEČ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Napodobovat zvuky, hlasy, vyslovovat hlásky a jednoduchá slova.</i> ✓ <i>Seznamovat se s tím, co ho obklopuje, vnímat a spojovat s pojmy nebo obrázky.</i> ✓ <i>Seznamovat se s vhodným alternativním či augmentativním systémem komunikace.</i> ✓ <i>Vnímat hlas dospělé osoby a reagovat na něj.</i> ✓ <i>Porozumět jednoduchým zadaným pokynům.</i> ✓ <i>Sledovat krátký příběh, pohádku, říkanku.</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj řečových a jazykových dovedností. – Rozvoj vnímání, naslouchání a porozumění, rozvoj výslovnosti a vytváření pojmů, mluvního projevu. – Rozvoj komunikativních dovedností verbálním i neverbálním způsobem, rozvoj přiměřeného a srozumitelného projevu. – Rozvoj sluchové pozornosti. – Porozumění verbálnímu i neverbálnímu sdělení.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, říkanky, vokální činnosti – komentování zážitků a aktivit verbálně nebo s podporou obrázků – výběr vhodného komunikačního systému – hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest – vnímání řečového projevu, poslech čtených i vyprávěných pohádek, příběhů – sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

✓ <i>Seznamovat se symboly pro komunikaci, obrázky nebo fotografie.</i> ✓ <i>Projevovat zájem o knížky, vnímat četbu, hudbu, sledovat divadelní představení.</i>	– Rozvoj zrakového vnímání a pozornosti. – Zájem o knihy, časopisy, divadelní představení.	– hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování symbolů, obrázků, tvarů, fotografií – činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (časopisy, knihy, audiovizuální technika)

6.2.2 POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST A FANTAZIE, MYŠLENKOVÉ OPERACE

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Využívat všech svých smyslů, procvičovat pozornost a postřeh.</i> ✓ <i>Vnímat základní prostorové a časové pojmy.</i> ✓ <i>Snažit se soustředit na činnost a udržet pozornost.</i> ✓ <i>Seznamovat se s tím, co ho obklopuje, vnímat a spojovat s pojmy nebo obrázky.</i> ✓ <i>Porovnávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla.</i> ✓ <i>Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.</i> ✓ <i>Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních a pohybových)</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj a zpřesňování smyslového vnímání, rozvoj vizuomotoriky. – Rozvoj prostorové orientace a základní orientace v čase. – Rozvoj pozornosti a prodlužování délky soustředění. – Posilování poznávacích funkcí, zvědavosti, zájmu, radosti z objevování. – Utváření a posilování rozlišovacích schopností. – Podpora a rozvoj zájmu o učení. – Rozvoj tvořivosti.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozorování přírodních, kulturních a technických objektů a jevů v okolí dítěte – hry a praktické činnosti poskytující dítěti oporu v orientaci časové i prostorové – smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání a postřehu, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti – činnosti zaměřené k porozumění pojmům, obrázkům – pozorování předmětů a vnímání jejich vlastností, charakteristických znaků a funkcí – motivovaná manipulace s předměty, zkoumání vlastností – konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování) – řízené činnosti, spontánní hra, volné hry, experimenty s předměty a materiály – výtvarné aktivity, muzikomalba, spontánní pohyb při hudbě, hry se stavebníci apod.

6.2.3 SEBEPOJETÍ, CITY, VŮLE

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Uvědomovat si vlastní osobu.</i> ✓ <i>Odloučit se na určitou dobu od rodičů nebo citově blízkých osob, spolupracovat bez jejich pomoci i s pedagogem.</i> ✓ <i>Seznamovat se s vhodnými způsoby ovládní svých afektivních projevů v chování.</i> ✓ <i>Ve známých situacích ovládat své chování a city dle naučených vzorců chování.</i> ✓ <i>Vyjádřit souhlas či nesouhlas srozumitelným způsobem, verbálně či neverbálně, s asistencí nebo samostatně.</i> ✓ <i>Vyjádřit své potřeby, přání, pocity a informovat o nekomfortní situaci, bolesti s asistencí nebo samostatně.</i> ✓ <i>Rozhodovat o výběru hračky, činnosti.</i> ✓ <i>Přijímat pozitivní ocenění a prožívat radost ze zvládnutého úkolu, činnosti.</i> ✓ <i>S motivací se soustředit na činnost a její dokončení.</i> ✓ <i>Učit se přijímat neúspěch a upozornění a</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznávání sebe sama, uvědomování si vlastní osoby, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, získání osobní spokojenosti. – Zvyšování relativní citové samostatnosti. – Rozvoj schopnosti sebeovládání. – Návčik dovednosti vyjádřit souhlas či nesouhlas a schopnosti. – Rozvoj dovedností a schopností umožňující vyjádřit svoje potřeby, přání a pocity. – Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci. – Vnímání souvislostí práce a odměny. – Získávání schopnosti přiměřeného	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních – cvičení v projevování citů, v sebeovládání (hněvu, zlosti, úzkosti) – činnosti nejrůznějšího zaměření, umožňující samostatné rozhodování a sebehodnocení, vyjádření potřeb, přání a požadavků – příležitosti a návčikové situace pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání – činnosti přiměřené schopnostem dítěte a smysluplné úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

chybu.

- ✓ **Seznamovat se s jasně danými a srozumitelnými pravidly a učit se je respektovat.**
- ✓ **Účastnit se společných činností a her.**
- ✓ **Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (radost, spokojenost, lásku, odmítání, strach)**
- ✓ **Vnímat hezké a příjemné zážitky, blízké prostředí, přírodní krásy a vhodně předkládané umění (hudební, výtvarné apod.)**

reagování na neúspěch.

- Seznamování se základními pravidly chování ve škole, v kolektivu.
- Rozvoj schopnosti podílet se na vytváření citových vztahů, prožívat vlastní city.
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání.

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu, spontánní hra
- mimické vyjadřování nálad (úsměv, údiv apod.)
- sledování krátkých pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- výlety do okolí (do přírody, do města, návštěvy společenských, kulturních akcí)
- estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, hudební, pohybové...)

6.3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Vzdělávací úsilí pedagoga v této oblasti směřuje k podporování a utváření vztahů dětí mezi sebou, vztahu dítěte k dospělému, pedagog usiluje a snaží se posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci jak verbální tak neverbální.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A TEN DRUHÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – překonávat strach z neznámého prostředí či neznámé situace – přijímat změny a nové situace bez afektů – přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby – rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení – používat vhodný způsob, jak požádat o pomoc	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – navozuje prostředí důvěry a bezpečí – účelově navozuje problémové situace a nabízí a procvičuje možnosti jejich řešení – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy – důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu – seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích – seznamuje dítě s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjádřit souhlas a nesouhlas verbálním nebo neverbálním způsobem – zvládat jednoduchou komunikaci verbálním nebo alternativním způsobem – používat zvládnutá slova k jednoduché funkční komunikaci – zdravít vhodným způsobem a vhodně reagovat na pozdrav	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motivuje dítě k verbálnímu či neverbálnímu projevu, poskytuje přiměřenou reakci – vytváří vhodné podmínky pro funkční komunikaci způsobem, který odpovídá individuálním potřebám dítěte – využívá metody alternativní a augmentativní komunikace – procvičuje výslovnost a napomáhá dítěti s rozšiřováním stávající slovní zásoby a podporuje a iniciuje aktivní užívání zvládnutých slov v edukačním procesu i v reálných situacích – nabízí dítěti přiměřenou formou osvojení pozdravu a vytváří pozitivní sociální interakce

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vnímat ostatní osoby, poznávat osoby ze svého blízkého okolí – s podporou zvládat přiměřené chování k ostatním v kolektivu, akceptovat známé osoby	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poskytuje přiměřený kontakt s ostatními osobami – používá oslovení při vzájemných interakcích – poskytuje správný model chování, posiluje správné reakce dítěte a potlačuje neadekvátní chování

– učit se respektovat vlastnictví druhého a sdílet jednu hračku nebo činnost s druhým, učit se podělit se o jídlo, hračky – jednoduchým způsobem pomáhat ostatním – navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky – krátce spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech – spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácviku	– nacvičuje vhodné vzorce chování v situacích, kdy se děti dělí o různé předměty nebo je sdílejí při společných činnostech – vytváří situace, kde se děti učí vzájemné pomoci – vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí – umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu – vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s podporou zvládat chování ve společnosti a na veřejnosti – s podporou zvládat základy společenského chování, pozdravit a přiměřeně reagovat na pozdrav – získávat povědomí o tom, co se smí a nesmí – vnímat souvislost práce a odměna; povinnost a právo svoje i druhých 	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poskytuje získávání zkušeností při návštěvě společenských akcí – poskytuje správný vzor společenského chování – poskytuje odpovídající reakce při splnění či nesplnění úkolu – konkrétní situací zprostředkuje fungování odměn, nesplnění povinnosti s důsledky

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Úkolem této vzdělávací oblasti na přípravném stupni ZŠ speciální je seznamovat děti s pravidly chování ve vztahu k druhému; přispívat k navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem; v rámci možností posilovat a nacvičovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem v rodině, ve třídě, na oddělení ústavu a postupně nacvičovat a utvářet prosociální postoje; tato oblast se také podílí na rozvoji komunikativních dovedností jak verbálních, tak neverbálních.

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Překonávat strach z neznámých lidí, navazovat kontakty s dospělými, kterým je dítě svěřeno do péče.</i> ✓ <i>Seznamovat se s projevy emocí a nálad běžným způsobem nebo s podporou vizualizace a zkušenosti.</i> ✓ <i>Navazovat kontakty s ostatními dětmi, učit se s nimi komunikovat, navazovat a udržovat dětská přátelství.</i> ✓ <i>S asistencí odmítnout chování druhého, pokud je mu nepříjemné, bránit se projevům násilí jiného dítěte.</i> ✓ <i>Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému. – Osvojování elementárních poznatků, schopností a dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k ostatním dětem i dospělým. – Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem v rodině, ve škole. – Vytváření prosociálních postojů, rozvoj tolerance a respektování druhého.	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým – sociální a interaktivní hry – hudební a pohybové hry – společná činnost ve dvojici, ve skupině – společná setkávání, povídání nebo komunikace podpořená vizualizací – aktivity podporující sblížení dětí – aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi, prožívání kamarádství – hry, přirozené i nácvikové situace, při nichž se dítě učí respektovat druhého – hry a činnosti, které vedou dítě k ohleduplnosti k druhému, k ochotě

- sním o hračky, pomůcky, pamlsky.*
- ✓ *S vedením poskytnout jednoduchou pomoc druhému a být schopen pomoc přijmout.*
  - ✓ *Seznamovat se s pravidly vzájemného soužití a chování v domácím prostředí, ve škole, na veřejnosti.*
  - ✓ *Učit se vyjadřovat své individuální potřeby, přání, učit se řešit konflikt.*
  - ✓ *S vedením spolupracovat s ostatními.*
  - ✓ *Učit se dodržovat jednoduchá herní pravidla.*

- Posilování vědomí vlastní bezpečí ve vztazích s dětmi i dospělými, rozvoj vědomí osobního soukromí.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností pomocí nácvikových situací.

- rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, pomoci.
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
  - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, škola)
  - situace, kde si dítě uvědomuje soukromí a bezpečí svoje i druhých
  - funkční komunikace
  - jednoduché hry, společné aktivity různého zaměření

6.4 DÍTĚ A SPOLEČNOST

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v této oblasti je, v rámci možností dítěte, uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SPOLEČNOST

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpoutat se od stereotypů v chování – pozorovat, zkoumat a objevovat – rozlišovat edukační činnost od relaxace v rámci režimu dne – rozumět jednoduchým pojmům spojeným s běžným denním režimem – rozumět a používat jednoduché symboly, obrázky, piktogramy, fotografie nebo reálné předměty – seznamovat se s běžně užívanými symboly ve veřejném životě (WC, umývárna, dopravní značení, semafor,...) – s asistencí používat pomůcky dle naučených postupů	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nabízí alternativní možnosti k odklonění od negativních projevů – vytváří vhodné prostředí pro činnost – přizpůsobuje časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu dítěte – používá přiměřené a nácvikem osvojené pojmy a jednoznačná sdělení při kontaktu s dítětem – umožňuje dítěti orientaci dle symbolů, obrázků, piktogramů, fotografií nebo reálných předmětů, využívá prvky strukturovaného učení, umožňuje orientaci v čase i prostoru (rozvrhy, označení míst a místností) – předkládá přiměřené pomůcky a dodržuje posloupnost jednotlivých kroků při nácviku

– napodobovat jednoduché pohyby a činnosti a využívat je ke zvyšování samostatnosti	– praktickými nácviky vede k adekvátnímu používání pomůcek – poskytuje přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení při všech činnostech

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVANÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>Dítě by mělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – překonávat strach z neznámého prostředí či neznámé situace – přijímat změny a nové situace bez afektů – přiměřeně přijímat, respektovat a plnit pokyny dospělé osoby – rozlišit souhlas či nesouhlas a akceptovat tato sdělení – používat vhodný způsob, jak požádat o pomoc – s podporou zvládat orientaci ve známém prostředí 	<p>Pedagog:</p> <ul style="list-style-type: none"> – navozuje prostředí důvěry a bezpečí – účelově navozuje problémové situace a nabízí a procvičuje možnosti jejich řešení – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy – simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje – důsledně vyžaduje splnění výzvy, dle potřeby poskytuje přiměřenou podporu – seznamuje dítě s kladnou a zápornou reakcí a procvičuje adekvátní chování v praktických situacích – seznamuje dítě s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc – předkládá přiměřené způsoby zvládnutí orientace v prostoru, poskytuje strukturalizaci prostředí

- s podporou zvládat časovou orientaci v režimu dne

- upravuje prostředí pro individuální potřeby dítěte
- poskytuje přiměřený způsob k orientaci s využitím vhodných prostředků, strukturalizací času

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- vnímat známé osoby a reagovat na jejich hlas
- vnímat své jméno
- reagovat na jednoduchá sdělení a pokyny dospělé osoby
- učit se srozumitelným způsobem vyjádřit své potřeby, přání, informovat o nekomfortní situaci, bolesti
- vyjádřit souhlas a nesouhlas verbálním nebo neverbálním způsobem
- zvládat jednoduchou komunikaci verbálním nebo alternativním způsobem
- používat zvládnutá slova k funkční komunikaci

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- komunikuje s dítětem vhodnou formou, nacvičuje sluchové soustředění na zvuky spojené s denním životem
- oslovuje dítě jménem, pomáhá překonat strach z okolí a vytváří pocit jistoty a bezpečí
- poskytuje dítěti dostatek přiměřených komunikačních interakcí
- používá jasné, jednoznačné a srozumitelné výrazy a dodržuje jednotné postupy v případě alternativní komunikace
- poskytuje dítěti dostatečný prostor a podmínky pro přiměřený způsob sdělení
- motivuje dítě k verbálnímu či neverbálnímu projevu, poskytuje přiměřenou reakci
- vytváří vhodné podmínky pro funkční komunikaci způsobem, který odpovídá individuálním potřebám dítěte
- využívá metody alternativní a augmentativní komunikace

- zdravít vhodným způsobem a vhodně reagovat na pozdrav

- procvičuje výslovnost a napomáhá dítěti s rozšiřováním stávající slovní zásoby a podporuje a iniciuje aktivní užívání zvládnutých slov v edukačním procesu i v reálných situacích
- nabízí dítěti přiměřenou formou osvojení pozdravu a vytváří pozitivní sociální interakce

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- vnímat ostatní osoby, poznávat osoby ze svého blízkého okolí
- s podporou zvládat přiměřené chování k ostatním v kolektivu, akceptovat známé osoby
- učit se respektovat vlastnictví druhého a sdílet jednu hračku nebo činnost s druhým, učit se podělit se o jídlo, hračky
- jednoduchým způsobem pomáhat ostatním
- navazovat kontakt s dospělými osobami i s vrstevníky
- krátce spolupracovat s blízkými osobami a dětmi při společných činnostech
- spolupracovat se svým učitelem při individuální aktivitě, nácvičku

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- poskytuje přiměřený kontakt s ostatními osobami
- používá oslovení při vzájemných interakcích, procvičováním posiluje jejich osvojení
- poskytuje správný model chování, posiluje správné reakce dítěte a potlačuje neadekvátní chování
- nacvičuje vhodné vzorce chování v situacích, kdy se děti dělí o různé předměty nebo je sdílejí při společných činnostech
- vytváří situace, kde se děti učí vzájemné pomoci
- vytváří podmínky pro přiměřené navazování sociálního kontaktu, rozšiřuje kontakty s okolím a poskytuje dítěti s těžkým postižením širší nabídku sociálních interakcí
- umožňuje prožívání pozitivních emocí při společných činnostech, posiluje pozitivní sociální vztahy v kolektivu
- vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

PROFIL DÍTĚTE

Dítě by mělo:

- s dopomocí používat jednoduché pracovní a výtvarné pomůcky, různé druhy materiálů
- spolupracovat při užívání různých pracovních a výtvarných technik
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při užívání pomůcek
- využívat ke hře a vyplnění volného času osvojené dovednosti
- s dohledem zvládat chování ve společnosti a na veřejnosti
- s podporou zvládat základy společenského chování, pozdravit a přiměřeně reagovat na pozdrav
- získávat povědomí o tom, co se smí a nesmí
- seznamovat se s důsledky nevhodného chování a jednání na životní prostředí
- vnímat souvislost práce a odměna; povinnost a právo svoje i druhých
- s podporou rozpoznávat nebezpečné situace

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pedagog:

- předkládá různé pracovní a výtvarné pomůcky zaměřené na rozvoj jemné motoriky
- nabízí rozmanité pracovní a výtvarné techniky
- praktickými nácviky a dodržováním jednotlivých kroků nácviku vede k bezpečnému používání pomůcek
- vede ke smysluplnému využití volného času na základě získaných dovedností, vytváří podmínky a motivuje dítě k aktivní spolupráci
- poskytuje získávání zkušeností při návštěvě společenských akcí
- poskytuje správný vzor společenského chování
- poskytuje odpovídající reakce při splnění či nesplnění úkolu
- zapojuje dítě do drobných aktivit s environmentálním zaměřením (třídění odpadu, udržování čistoty doma i v přírodě)
- konkrétní situací zprostředkuje fungování odměn, nesplnění povinnosti s důsledky
- seznamuje s nebezpečnými situacemi a jejich důsledky (silniční provoz)

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SPOLEČNOST

Obsahem této vzdělávací oblasti je seznamování se s pravidly společenského soužití; rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí; rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte; seznamování se světem lidí, kultury a umění.

DÍTĚ A SPOLEČNOST

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Seznamovat se s pravidly společenského chování a společenských norem ve styku s dospělými i s dětmi a s vedením tyto pravidla uplatňovat.</i> ✓ <i>S vedením dodržovat pravidla her a jiných činností.</i> ✓ <i>Adaptovat se na život ve škole, s pomocí zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn.</i> ✓ <i>Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, vnímat a učit se respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.</i> ✓ <i>Vnímat umělecké a kulturní podněty,</i> 	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poznávání pravidel společenského soužití. – Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách. – Poznávání pravidel jednoduchých společných her, činností. – Porozumění základním projevům verbální i neverbální komunikace. – Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny. – Rozvoj pozitivních vztahů ke kultuře a 	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování – poskytnutí přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě – aktivity a přirozené situace umožňující dítěti pro něj srozumitelným způsobem pochopit pravidla vzájemného styku – různorodé společné hry a skupinové aktivity – aktivity a přiměřené úpravy prostor podporující adaptaci dítěte v prostředí školy – přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy narozenin, svátku, zvyky a tradice, sportovní a kulturní akce) – setkávání se s literárním, dramatickým a

<p><i>vnímat literární, dramatické či hudební představení.</i></p> <p>✓ <i>Zachycovat předměty a skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat se pomocí výtvarných dovedností a technik.</i></p> <p>✓ <i>Vnímat a prožívat hudební a hudebně pohybové činnosti a seznamovat se základními hudebními dovednostmi.</i></p> <p>✓ <i>Zacházet šetrně s vlastními i cizími hračkami, pomůckami, předměty denní potřeby, s předměty a nástroji pro jednoduché pracovní úkony.</i></p>	<p>umění.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj schopností používání různých výtvarných pomůcek a technik. – Vnímání hudby, vnímání a používání hudebních nástrojů. – Seznamování se světem lidí, osvojování si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije. 	<p>hudebním uměním, návštěvy kulturních, uměleckých a společenských akcí a míst přiměřených schopnostem dítěte</p> <ul style="list-style-type: none"> – tvůrčí činnosti výtvarné – tvůrčí činnosti hudební a hudebně pohybové – hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, seznamování s různými druhy řemesel, povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností
--	---	--

6.5 DÍTĚ A SVĚT

Vzdělávací úsilí v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění a vést dítě k ochraně životního prostředí.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SVĚT

KOMPETENCE K UČENÍ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – pozorovat, zkoumat a objevovat	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – vytváří vhodné prostředí pro činnost

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PROFIL DÍTĚTE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Dítě by mělo: <ul style="list-style-type: none"> – překonávat strach z neznámého prostředí či neznámé situace – přijímat změny a nové situace bez afektů	Pedagog: <ul style="list-style-type: none"> – navozuje prostředí důvěry a bezpečí – účelově navozuje problémové situace a nabízí a procvičuje možnosti jejich řešení – podporuje a posiluje adekvátní chování a eliminuje nežádoucí projevy

– s podporou zvládat orientaci ve známém prostředí

- simuluje nejběžnější problémové situace, nabízí srozumitelnou formou správné postupy při řešení těchto situací, názorně předvádí možná řešení, následně je nacvičuje, procvičuje a upevňuje
- předkládá přiměřené způsoby zvládnání orientace v prostoru, poskytuje strukturalizaci prostředí
- upravuje prostředí pro individuální potřeby dítěte

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DÍTĚ A SVĚT

Obsahem této vzdělávací oblasti je přiblížení dítěti místa a prostředí, ve kterém žije, vytvářet u něj pozitivní vztah k němu; vytvářet elementární povědomí o širším kulturním, přírodním a technickém prostředí o jejich proměnách; vytvářet kladný vztah k životnímu prostředí.

DÍTĚ A SVĚT

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:
<p>Dítě by mělo, dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Orientovat se bezpečně ve známém prostředí s podporou.</i> ✓ <i>Zvládat běžné činnosti a požadavky přiměřené schopnostem dítěte, zvládat jednoduché praktické situace, které se opakují.</i> ✓ <i>Seznamovat se s nebezpečím, se kterým se může ve svém okolí setkat, s podporou se chovat přiměřeně a bezpečně ve škole a na veřejnosti.</i> ✓ <i>Seznamovat se s elementárními poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké a pro ně smysluplné a využitelné pro další učení.</i> ✓ <i>Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.</i> ✓ <i>Přizpůsobovat se změnám a běžně</i>	<p>U dítěte podporujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k tomuto místu. – Osvojování si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností. – Seznamování s nebezpečnými situacemi srozumitelným způsobem. – Vnímání přírodního, kulturního i technického prostředí, jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměn. – Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho	<p>Pedagog nabízí:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivity zaměřené k získávání praktické orientace ve škole a blízkém okolí, v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů) – nácvik manipulace a praktické užívání předmětů denní potřeby, jednoduchých přístrojů, pomůcek, hraček – seznamování a poučení o možných nebezpečných situacích a praktický nácvik bezpečného chování – přirozené pozorování nebo zprostředkované poznávání blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů – praktické činnosti, jejichž prostřednictvím se dítě seznamuje s vlastnostmi předmětů

<p><i>proměnlivým okolnostem ve škole, v okolí.</i></p> <p>✓ <i>Vnímat pravidelně se opakující změny v přírodě.</i></p> <p>✓ <i>Spolupracovat při péči o okolní životní prostředí, při udržování pořádku a čistoty, s pomocí třídit odpady, pečovat o rostliny, přiměřeně se chovat v přírodě i k živým tvorům.</i></p>	<p>změnám.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pozorování a vnímání přírody a přírodních jevů. – Osvojování si poznatků a dovedností potřebných pro péči o okolí. – Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách. 	<p>(přírodní i umělé materiály a suroviny)</p> <ul style="list-style-type: none"> – přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě – smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu (pracovní činnosti, péče o pokojové květiny, třídění odpadu, udržování pořádku apod.)
--	---	--

7. TÉMATICKÉ CELKY

1. MÁME NOVÉ KAMARÁDY

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Seznámit se s novým prostředím, přiměřeným způsobem si vytvořit společná pravidla vzájemných vztahů, seznámit se s novými kamarády, získat pocit bezpečí a jistoty, začlenit se mezi ostatní, přizpůsobovat se novým okolnostem.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ prohlídka třídy, školy a využívaných místností, ostatních tříd a sociálního zázemí, prohlídka hraček a pomůcek, hry a aktivity vhodné k seznámení dětí navzájem (hudební, pohybové), výtvarné ztvárnění prožitků, muzikomalba, činnosti zaměřené na rozvoj komunikace, seznamování s režimem třídy, s ranní chvilkou (přivítání, seznámení s denním programem apod.)
	TĚMATICKÉ OKRUHY	✓ já a moje jméno, jména kamarádů, jména dospělých, vzájemné vztahy, kamarádství, pravidla chování, bezpečnost, prevence úrazů a ochrana zdraví, škola, moje třída, orientace v prostoru a čase

2. BAREVNÝ PODZIM

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Vnímat změny přírody na podzim, pozorovat změny počasí, srozumitelnou formou se seznámit s ročními obdobími, seznamovat se a poznávat známé druhy ovoce a zeleniny, vnímat a seznamovat se s denním rozvrhem dle individuálních potřeb a schopností dítěte.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ pozorování přírody na vycházkách, každodenní pozorování počasí a seznamování s novými pojmy, praktické ukázky ovoce a zeleniny, vnímání chuti a vůně, hmatové hry, námětové hry (hra na obchod s ovocem a zeleninou), skupinové výtvarné a pracovní činnosti podporující spolupráci, výtvarné činnosti na téma podzimu, písně s podzimní tematikou, pohybové hry v přírodě
	TĚMATICKÉ OKRUHY	✓ přírodní jevy a děje, počasí, roční období, změny v přírodě, ovoce a zelenina, přírodní materiály a jejich vlastnosti, časové pojmy a souvislosti, denní rozvrh

3. POZNÁVÁME SVOJE TĚLO

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Vnímát a uvědomovat si svoje tělo, poznávat základní části těla, chápat pojem nebo označení nemoci, bolesti a s pomocí dokázat upozornit na nekomfortní situaci, spolupracovat při nácviku sebeobslužných a hygienických návyků, nácviku stolování, seznámit se s vhodným chováním při pohybových aktivitách a zdravotních a relaxačních cvičeních.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ stimulace a masáže, pozorování se v zrcadle, činnosti zaměřené k rozvíjení a osvojování si základních sebeobslužných a hygienických návyků, praktické nácviky vhodného stolování, úklidu, porovnávání a přiřazování obrázků (hygienické potřeby, oblečení atp.), dechová a relaxační cvičení, zdravotní cvičení, námětové hry na doktora, prohlížení obrázků a knih s tematikou zdraví a nemoc, praktický nácvik vhodného způsobu upozornění na bolest, výtvarné ztvárnění lidského těla, hudebně pohybové aktivity
	TÉMATICKÉ OKRUHY	✓ části těla, hygiena, sebeobsluha, oblečení, stolování, pohybové aktivity pro zdraví, zdraví a nemoc, dorozumívání a sdělování mezi lidmi, vzájemná spolupráce

4. TĚŠÍME SE NA VÁNOCE

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Seznamovat se přiměřeným způsobem se zvyky a tradicemi, spolupodílet se na přípravě besídek, rozvíjet spolupráci a podpořit sounáležitost s blízkými, prožívat radost a těšit se ze společných zážitků, vnímat literární podněty, dramatické nebo hudební představení
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ četba a vyprávění pohádek a příběhů s vánoční tematikou, prohlížení knih, obrázků a fotografií, skupinové činnosti při výzdobě třídy a zdobení stromečku, mikulášská besídka, příprava vánoční besídky, návštěvy vánočních výstav, divadelního představení, spolupráce při přípravě jednoduchých pokrmů a cukroví, výroba dáreků, přijímání a darování drobných dárečků
	TÉMATICKÉ OKRUHY	✓ lidové zvyky a tradice, příprava pokrmů, rodina a naši blízcí, mezilidské vztahy a podpora sounáležitosti, kamarádství, dorozumívání a sdělování mezi lidmi

5. HRAJEME SI NA SNĚHU

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Seznamovat se s proměnami počasí, ročními obdobími a typickými aktivitami pro zimní období, poznávat a zkoušet přiměřené sportovní aktivity na sněhu, hry se sněhem a ve sněhu, seznamovat se s vhodnými životními návyky, výběrem správného oblečení.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ spontánní hra, experimentování s různými materiály, pozorování proměn a vlastností vody, rozpouštění sněhu a ledu, vnímání povětrnostních vlivů, vnímání větru, padajícího sněhu, pohyb a hry na sněhu, zimní sporty (sáňkování apod.), společné tvůrčí aktivity (sněhové sochy, malování do sněhu apod.), výběr vhodného oblečení pro zimní období, sportování
	TÉMATICKÉ OKRUHY	✓ příroda v zimě, látky a jejich vlastnosti, sezónní sportovní aktivity, zdravé životní návyky, ochrana osobního zdraví a prevence onemocnění

6. CO KDO UMÍ

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Seznámit se s povoláními, se kterými se děti setkávají v běžném životě, vyzkoušet si jednoduché činnosti a používání pomůcek a nástrojů, utvářet si vhodné pracovní návyky a pod vedením dodržovat bezpečnost při pracovních aktivitách, vytvářet vhodné postoje k práci a výrobkům svým i ostatních.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ námětové hry, spolupráce při přípravě kostýmů a masek na karneval, návštěva truhlářské dílny, zahrady, prádelny, ordinace apod., manipulace s jednoduchými pracovními pomůckami a nástroji, výroba jednoduchého výrobku, příprava jednoduchého pokrmu, drobné úklidové práce
	TÉMATICKÉ OKRUHY	✓ svět lidí, pracovní činnosti, pomůcky, předměty, přístroje a nástroje, řemesla a povolání, bezpečí a ochrana zdraví

7. TO JE VĚCÍ KOLEM NÁS

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Seznamovat se s předměty kolem sebe, s pojmy, fotografiemi a obrázky, poznávat a rozlišovat předměty denního užívání, vnímat vlastnosti a materiály všemi smysly, procvičovat jemnou motoriku a rozvíjet vizuomotorickou koordinaci, osvojovat si vhodné a účelné zacházení s předměty, vyjadřovat se pomocí výtvarných dovedností a technik
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ jednoduché manipulační činnosti s předměty, třídění, přiřazování předmětů k předmětům, fotografiím, obrázkům, vyhledávání dle pojmů, jednoduché společenské a kolektivní hry, hry ve dvojici, výtvarné ztvárnění věcí okolo nás
	TÉMATICKE OKRUHY	✓ předměty a pomůcky denního užívání, školní potřeby, hračky, předměty a jejich vlastnosti, přírodní a umělé materiály a jejich vlastnosti, dorozumívání a sdělování mezi lidmi, herní pravidla

8. VELIKONOCE A ROZKVELLÉ JARO

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Poznávat zvyky a tradice, podílet se na společných činnostech a mít možnost je ovlivňovat, vytvářet si pozitivní vztah ke knihám, vnímat kulturní a umělecké podněty, vnímat změny v přírodě na jaře, seznamovat se základními pojmy (obrázky a fotografiemi) v oblasti živé i neživé přírody
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ prohlížení obrázků a knížek s velikonoční a jarní tematikou, poslech a nácvik koled a říkanek, lidových písniček, sledování krátkých pohádek a příběhů, malování vajíček, společné výtvarné a pracovní aktivity a jarní výzdoba třídy, návštěva výstav s velikonoční tematikou, pozorování přírody při vycházkách do přírody, sledování počasí a změn v přírodě na jaře, setí obilí a péče o něj, péče o pokojové květiny
	TÉMATICKE OKRUHY	✓ lidové zvyky a tradice, přírodní jevy a děje, rozmanitost přírody (země, hory, řeky...), živá i neživá příroda, životní prostředí a jeho ochrana

9. MÁME RÁDI ZVÍŘATA

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Utvářet vhodný postoj a pozitivní vztahy k živým tvorům, seznamovat se a poznávat různá zvířata i s jejich životními potřebami a podmínkami, seznamovat se s různými vztahy člověka a zvířete, rozvíjet vnímání všemi smysly.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ prohlížení knih, sledování, porovnávání a přiřazování obrázků a fotografií, sledování filmů a pohádek o zvířatech, výtvarné ztvárnění na téma zvířat i jejich prostředí, domovů apod., zpěv písní o zvířatech, sluchová cvičení a nápodoba hlasů a zvuků zvířat
	TÉMATICKE OKRUHY	✓ domácí a užitková zvířata, domácí mazlíčci, cizokrajná zvířata, pravidla kontaktu se zvířaty, bezpečnost, komunikativní dovednosti

10. TĚŠÍME SE NA LÉTO

ZÁMĚRY A CÍLE		✓ Posilovat vztahy v kolektivu prožíváním společných zážitků, podílet se na vytváření příjemného prostředí, vzájemně spolupracovat a respektovat se, dodržovat vhodné chování a bezpečnost při pohybových, sportovních i relaxačních aktivitách, snažit se vyjádřit své pocity a prožitky různými způsoby, využívat komunikační dovednosti v praktických situacích, poznávat zákonitosti přírody a vnímat změny v souvislosti na ročních obdobích.
VZDĚLÁVACÍ OBSAH:	OKRUHY ČINNOSTÍ A PŘÍLEŽITOSTÍ	✓ turistické výlety v blízkém okolí, výlety s využitím různých dopravních prostředků, pohybové hry a sportovní aktivity typické pro letní období, dopravní prostředky, využití výtvarných a pracovních dovedností při ztvárnění dopravních prostředků, zážitků z výletů i letní tematiky, aktivity a příležitosti k rozvoji komunikace a řečových dovedností, prohlížení fotografií z akcí uplynulého školního roku a jednoduché komentování a vyprávění, pozorování přírody
	TÉMATICKE OKRUHY	✓ cestování, dopravní prostředky, bezpečnost při pohybu v okolí školy, města a v dopravním provozu, dorozumívání a sdělování mezi lidmi, pravidla chování ve společnosti, časové pojmy a souvislosti, prostorové pojmy a souvislosti, roční období, letní sporty, bezpečnost a ochrana zdraví

8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE

8.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Základem hodnocení žáků přípravného stupně základní školy speciální je důsledné individuální posuzování jednotlivých žáků, jejich činností, celkových výsledků i některých projevů chování.

OBECNÉ ZÁSADY HODNOCENÍ

- ✓ Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka musí být jednoznačné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, srozumitelné a všestranné.
- ✓ Hodnocení musí mít motivační charakter.
- ✓ Cílem hodnocení je poskytnout rodičům žáka a vychovatelům příslušného oddělení ústavu zpětnou vazbu.
- ✓ Žák by měl být hodnocen za to, co umí, co dokáže, nikoli za chyby a nedostatky.
- ✓ Hodnocení by se mělo vztahovat ke konkrétnímu pokroku ve znalostech, schopnostech a dovednostech, nemělo by docházet k subjektivnímu hodnocení osoby žáka a ke srovnávání s ostatními.
- ✓ Pedagog při hodnocení zohledňuje individuální zvláštnosti, stupeň postižení a objektivní možnosti každého žáka.

VŠEOBECNÁ KRITÉRIA HODNOCENÍ

- ✓ Naplňování klíčových kompetencí a výstupů z jednotlivých výchovně vzdělávacích oblastí s přihlédnutím k míře postižení a dalším limitujícím faktorům
- ✓ Individuální pokroky žáka.
- ✓ Úroveň komunikačních dovedností s ohledem na postižení a způsob komunikace.
- ✓ Aktivita a zájem při řešení úkolů, činností a problémů.
- ✓ Kvalitativní změny v dovednostech a postojích.
- ✓ Míra samostatnosti a tvůrčího přístupu.
- ✓ Schopnost tolerance a vzájemné pomoci.
- ✓ Dosažená manuální zručnost a úroveň samostatné práce.

ZÍSKÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ

- ✓ Soustavné diagnostické pozorování žáka.
- ✓ Soustavné sledování a zaznamenávání výkonů a pokroků žáka.
- ✓ Posuzování výrobků i dílčích výsledků pracovních činností.

- ✓ Analýza výsledků činností žáka.
- ✓ Vyhodnocování reakcí a změn při cíleném výchovném působení.
- ✓ Sledování a zaznamenávání výkyvů a změn v chování žáka.
- ✓ Důsledná analýza výsledků odborných vyšetření.

ŠIRŠÍ SLOVNÍ HODNOCENÍ

Při celkové klasifikaci je žákům 2x ročně vydáváno Osvědčení o docházce do přípravného stupně základní školy speciální. Jedná se o slovní hodnocení zahrnující posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, respektuje individuální předpoklady, nestejně tempo mentálního vývoje a naznačuje perspektivy dalšího vývoje žáka.

Hodnotí se tyto oblasti:

- VĚDOMOSTI A ŘEČ
- MOTORIKA
- ESTETIKA
- SOBĚSTAČNOST A SEBEOBSLUHA

8.2 AUTOEVALUACE

Vlastní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění vzdělávání. Cílem je zhodnocení současného stavu, ke zkvalitnění ŠVP pro přípravný stupeň ZŠ speciální a zefektivnění procesu výuky. Vnitřní hodnocení školy sleduje koncepční záměr ŠVP a jeho plnění, určuje oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a oblasti, kde je třeba vzdělávání zlepšit a sleduje účinnost dříve přijatých opatření.

OBLASTI AUTOEVALUACE	CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ OBDOBÍ
Podmínky ke vzdělávání; Výchovně vzdělávacímu procesu v ŠD	Pokračovat ve vytváření podmínek strukturovaného učení pro autistické žáky, zavedení VOKS – škola, družina, pokusit se zavést „rozvrhy“ a „knihy“ na jednotlivá oddělení DÚSP – s možností kontroly a doporučení Neustálé zlepšování materiálního vybavení školy	Finanční zdroje nejenom z rozpočtu školy, ale i granty a dotace	Pozorování Podněty od jednotlivých pg.pracovníků Spolupráce s pracovníky DÚSP	trvale
	Průběh vzdělávání	Efektivní rozdělení práce učitel – as.pg. Atmosféra ve třídě Organizace výchovně vzdělávacích jednotek	Zkvalitnění práce třídních učitelů při řízení práce Kontrola IVVP Hospitalace – pohospitační rozhovor	průběžně
Spolupráce s rodiči Podpora školy žákům	Navázat spolupráci s těmi rodiči, kteří jeví dítě zájem a je z blízkého okolí; zaměřit se na spolupráci s klíčovými pracovníky DÚSP Černovice, kteří zastupují jednotlivé žáky Zlepšení komunikace učitel-žák – potřeby a touhy žáka, zavedení nových aktivit v rámci výchovně vzdělávacího procesu	Počet stížností ze strany rodičů Úroveň spolupráce s DÚSP	1x za 2 měsíce pohovor s klíčovým pracovníkem nebo rodičem – konzultační týdny VOKS, strukturované učení Internetové stránky školy	trvale

Výsledky vzdělávání	Co nejvyšší míra socializace žáků, vytváření elementárních vědomostí, dovedností, rozvoj duševních a tělesných schopností v souladu s mírou postižení žáků – příprava na plnění povinné školní docházky Pokračování ve vytváření a vyhodnocování žákovského portfolia	Kvalita hodnocení, oblasti hodnocení, struktura jednotlivých oblastí	Vyhodnocování IVVP Rozbor prací a výsledků práce žáků Pohospitační rozhovor	2x ročně
Další vzdělávání pg.pracovníků	Další zvyšování kvalifikace pedagogů – autismus, VOKS, Bazální stimulace, zdravotní TV,... Další stupeň bazální stimulace	Zájem o další vzdělávání Znalost problematiky a specifík práce s postiženými	přehledy diskuze záznamy	2x ročně

ŽÁKOVSKÉ PORTFOLIO:

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu, kterou učitel provádí průběžně po celý školní rok. V našem případě se jedná o slovní hodnocení, které má hlavně funkci motivační, povzbuzující a hlavně má být srozumitelné jak pro žáka (v rámci jeho rozumových schopností), tak pro rodiče a ostatní pedagogické a zdravotnické pracovníky, kteří se žákem (dítětem) pracují v institucionální – ústavní – sociální péči.

CÍLEM HODNOCENÍ U NÁS JE:

- ✓ Vyjádření se ke konkrétním dovednostem a schopnostem žáka ve vztahu k cíli výchovně vzdělávací práce.
- ✓ Vyzdvižení jeho individuálního pokroku.
- ✓ Možnost sledování vývoje žáka – jeho rozumových schopností, dovedností, sociálních schopností a návyků.
- ✓ Poskytnout rodičům, ostatním výchovným pracovníkům, ale i samotným žákům zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak zvládá některé výše uvedené dovednosti, klíčové kompetence, ale některé problémy.
- ✓ V neposlední řadě má portfolio hodnotu z hlediska diagnostického – sleduje vývoj žáka.

REALIZACE HODNOCENÍ:

V průběhu celého školního roku provádíme tyto činnosti:

- 1) Hodnocení portfolia žáka
- 2) Sebehodnocení
- 3) Slovní hodnocení:
  - Hodnocení v průběhu výchovně vzdělávacího procesu.
  - Hodnocení na konci týdne/měsíce/zhodnocení tematického okruhu – v „komunikačním kruhu“.
  - Závazná hodnocení – vysvědčení
– výstupní hodnocení.

AD 1) HODNOCENÍ PORTFOLIA ŽÁKA:

CO JE TO „ŽÁKOVSKÉ PORTFOLIO“?

Žákovské portfolio jsou vlastně desky A4, které vede třídní učitel a kam přispívají ostatní pedagogičtí pracovníci podílející se na výchovně vzdělávacím procesu, rodiče, samotný žák.

Do portfolia mohou všichni tyto výše jmenovaní vkládat materiály, které vypovídají o zvládnutí nějakého „problému“, tématu, dovednosti apod. Tyto informace mají vypovídající hodnotu.

Portfolio je hlavně prostředkem pro další činnost – hodnocení a sebehodnocení žáků. Práce s portfoliem je cílevědomá práce učitele, který už předem musí vědět, jaké očekává výstupy a které klíčové kompetence chce u žáka rozvíjet.

S portfoliem se dá také pracovat v „komunikačním“ kruhu, kdy si žáci prohlíží práce a hodnotí spolu s pedagogem, co se jim povedlo.

V 1.fázi obsahuje většinu prací, které žák vytvoří. V období průběžného písemného hodnocení (2x ročně – před vysvědčením) materiály společně třídíme (opět v závislosti na mentální úrovni žáků).

V září a říjnu následujícího školního roku provádíme radikálnější třídění – zůstávají práce, se kterými se bude dále pracovat – ostatní si žák odnese domů nebo je učitel archivuje – záleží na úvaze tř.učitele.

KRITERIA TŘÍDĚNÍ ŽÁKOVSKÉHO PORTFOLIA:

- ✓ práce, které mají největší výpovědní hodnotu o očekávaných výstupech a klíčových kompetencích (tyto práce jsou důležité například při změně učitele, nebo při přechodu žáka na jinou školu);
- ✓ práce, se kterými se bude nadále pracovat - jež navazují na další projekty;
- ✓ diagnostické testy.

OBSAH PORTFOLIA:

- ✓ písemné práce,
- ✓ kopie skupinových prací (pokud zobrazují něco zajímavého, co se týká daného žáka),
- ✓ vydařené výtvarné práce,
- ✓ učitelovy poznámky k mluveným projevům žáka a k práci žáka ve skupině,
- ✓ sebehodnocení žáka – stručný záznam projevů chování při hodnocení v komunikačním kruhu,
- ✓ individuální vzdělávací program – IVVP,
- ✓ přehled významných úspěchů žáka v soutěžích (i mimo školu),
- ✓ práce dle přání rodičů a žáka, které žák vytvořil mimo školu, ale zobrazují osobnost žáka,
- ✓ fotografie trojrozměrných prací atd.,
- ✓ práce, které považují zúčastnění za důležité.